NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM. WYDANIE II.

Rok X. Kraków, niedziela 1 maja 1927 Nr. 111

[N]OWY DZIENNIK

[Redak]cji i administracji: Kraków, ul. Orzeszkowej 7.
[Telefo]nu 279. — Konto czekowe P. K. O. w Krakowie 400.630.
[Nakł]adem Spółki Wydawniczej „NOWY DZIENNIK".
[Wszelkie] komunikaty należy nadsyłać wprost do Administracji.
[Ko]munikaty przesłane redakcji nie będą uwzględnione.
[Rękopis]ów redakcja nie zwraca. Za inseraty redakcja nie odpowiada.
[Reda]ktor naczelny przyjmuje od godz. 12 do 1 w południe.

Cena numeru **20** groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincji mies. Zł. 5'00 kwart. Zł. 15'00
w Krakowie z odnoszen. do domu „ „ 5'20 „ „ 15'60
Na prowincji z przesyłką poczt. „ „ 5'60 „ „ 16'80
Zagranica z przesyłką pocztową „ „ 9'00 „ „ 27'00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0'15, wiersz milimetr. 1-szp. Zł. 0'20, nadesłane Zł. 0'60, wiersz milim. 1-szp. w tekście Zł. 0'85, wiersz milim. 1-szp. na 1-ej stronie Zł. 1'—, gratulacje Zł. 10, inseraty zamiejscowe o 50%, zagranicz. o 100% droższe.

Próba szantażu

Kraków, 30 kwietnia.

(b) Żydostwu małopolskiemu grozi niebezpieczeństwo. „Niebezpieczeństwo" to wyrażenie zresztą zbyt łagodne i nie oddające całej powagi sytuacji. Żydostwu małopolskiemu — a zwłaszcza ortodoksji — grozi poprostu katastrofa... Pomyślcie tylko: Rząd zamierza rozciągnąć na Małopolskę dekret Piłsudskiego, to znaczy, ni mniej ni więcej, jak wprowadzić pewną demokratyzację ordynacji wyborczej także i w kahałach małopolskich. Należy sobie uświadomić okropność, która nas czeka: mamy otrzymać taką samą ordynację kahalną, jaką mają Żydzi b. Kongresówki! Czy pojmujecie tragizm tego faktu? Ordynacja ta nie jest coprawda tak demokratyczna jak sejmowa — cenzus wieku jest wyższy, a kobiety wykluczone są wogóle od prawa wyborczego — atoli w porównaniu z obecną ordynacją kurjalną oznacza dekret Piłsudskiego przewrót, rewolucję, bolszewizm...

Ci więc wszyscy, którym drogą jest tradycja żydowska — a mianowicie tradycja oligarchicznego dzierżenia mandatów kahalnych i nadużywania ich jako wygodnej i znakomitej odskoczni dla wszelkiego rodzaju ambicyj politycznych i interesów osobistych wszczęli larum na wieść o bezbożnych zamysłach rządu. W obliczu grożącego im niebezpieczeństwa puścili w ruch wszystkie stare i jeszcze za czasów Franciszka Józefa doskonale wypróbowane środki „walki" politycznej: kłamstwa, szacherki, protekcje, intrygi. Jeden taki obskurny „macher" — paskudna figura z przedpokojów urzędniczych i magnackich — przedłożył nawet odnośnemu ministrowi listy(!!) od kilku szlachciców, jako atesty rzeczoznawcze(!) w sprawie kahalnej ordynacji wyborczej... Jak daleko sięgają i jakie obrzydliwe formy przybierają zakulisowe intrygi czarnej sotni, to nie da się nawet w przybliżeniu opisać.

Ażeby zaś cała ta „akcja" miała i odgłos publicystyczny — bez czego w okresie.. demokracji skazaną byłaby już z góry na zagładę — postarały się te indywidua o artykulik w... „Il. Kurjerze Codziennym". Omówiliśmy go już w swoim czasie i wskazaliśmy na skończone łajdactwo polityczne, polegające na starym szwindlu afiszowania się swoją „lojalnością", nb. w tym celu, aby lojalność państwową przeciwników poddać w wątpliwość. Ale ten artykulik kurjerkowy nie pomógł. P. minister Dobrucki oświadczył w Krakowie — a ostatnio znowu powtórzył to p. Adalberg we Lwowie — że dekret Piłsudskiego zostanie w najbliższej przyszłości rozciągnięty na Małopolskę. Co tu robić? Jeśli „Kurjer" nie pomógł, to trzeba szukać większej powagi. Pobiegli więc do „Czasu" (!) i „postarali się" o zamieszczenie w numerze wczorajszym następującej notatki:

W kołach rządowych rozważana jest sprawa ordynacji wyborczej do kahałów w Małopolsce Podobno istnieje zamiar wprowadzenia powszechnego głosowania. Wiadomość ta wywołała wielkie niezadowolenie wśród ortodoksów.

Ortodoksi żydowscy są wszyscy przeciw wprowadzeniu powszechnego głosowania do kahałów, dlatego, że kahał żydowski nie jest organizacją polityczną i nie ma potrzeby tworzenia z kahałów trybuny dla demagogji politycznej. Zadaniem i celem kahału jest jedynie i wyłącznie zaspakajanie potrzeb religijnych wiernych religji członków kahału, a zatem Żydów ortodoksyjnych. Ortodoksja ma też w swoim programie, jak najdalej idącą filantropję. Te zaś odłamy społeczności żydowskiej, które nie uważają społeczeństwa żydowskiego, jako związku wyznaniowego, lecz uważają religję za rzecz prywatną a za swój program przyjmują cele i zamierzenia nie mające nic wspólnego z wiarą, a nawet tej wierze przeciwne, — szukają w kahałach trybuny do rozwinięcia zasad sprzecznych z zasadami związku religijnego i szkodliwych dla państwa. Dlatego ortodoksi uważają zaprowadzenie powszechnego prawa głosowania w kahałach za bardzo szkodliwe. Temu zapatrywaniu dało wyraz bardzo liczne zebranie ortodoksów, odbyte 27 bm. w Nowym Sączu, przy uczestnictwie około 20.000 osób i kilkuset rabinów.

Cały ten artykulik jest stekiem idjotyzmów, kłamstw i oszczerstw. Kłamstwem jest, by „wszyscy" ortodoksi byli przeciw demokratyzacji kahałów. Kłamstwem jest, by kahał miał zaspakajać potrzeby religijne **tylko** ortodoksów. Zarzut co do „trybuny dla demagogji politycznej" jest nędznem, demagogicznem oszczerstwem: i rady miejskie nie są „organizacją polityczną" a jednak nikt nie sprzeciwia się ich demokratyzacji. Przyznanie, że i ortodoksja (sc. kahał!) „ma w swoim programie... filantropję", burzy doszczętnie kłamliwą koncepcję o istocie kahałów samychże autorów „informacji" „Czasu". Miarą jednak najlepszą wartości całej tej „informacji" jest jej zdanie ostatnie: Dnia 27 bm. odbyło się w Nowym Sączu „bardzo liczne zebranie ortodoksów... przy uczestnictwie 20.000 osób i kilkuset rabinów". Cała ludność żydowska Nowego Sącza wynosi wedle ostatniej statystyki urzędowej 9.009 osób (na 26.280 dusz ogółu mieszkańców), wobec czego trudno sobie wyobrazić, jak mogło się zjawić na tem „bardzo licznem zebraniu" więcej jak dwa razy tyle Żydów, ile Nowy Sącz wogóle liczy. Chyba, że „kilkuset" rabinów sprawiło ten cud... Nie może tu być mowy o błędzie drukarskim, bo nawet 2.000 dorosłych obywateli żydowskich nie mogło się zjawić na tem zebraniu, skoro odliczy się od liczby dorosłych mężczyzn — zwolenników demokratyzacji kahałów, których chyba i w Sączu nie brak... Mogło więc być conajwyżej tylko 200 osób, choć i to jest bardzo wątpliwem... Całość zakrawa poprostu na głupi kawał i ordynarne kłamstwo, czyli po prostu na — szantaż.

Naszym celem jest nic innego, jak napiętnowanie szantażowych metod tej walki i ponowne podkreślenie z całym naciskiem, że olbrzymia, przygniatająca większość ludności żydowskiej w Małopolsce żąda najrychlejszego rozciągnięcia dekretu Piłsudskiego na kahały małopolskie. Z tym samym naciskiem musimy podnieść, iż żądaniu temu nie sprzeciwia się ortodoksja żydowska, jako taka, lecz tylko drobna klika asymilatorsko-kahalna.

Ortodoksja żydowska powinna się od opiekuństwa tej oligarchji raz na zawsze uwolnić. Stanowisko ortodoksji ostatnio w Jerozolimie, a dopiero onegdaj w Warszawie dowodzi, iż ortodoksja potrafi zrozumieć interes narodowy i podporządkować się kategorycznym jego imperatywom. A interes ten wymaga, aby zawstydzający i demoralizujący system kurjalny w kahałach małopolskich nareszcie znikł z widowni.

Przed decyzją w sprawie pożyczki

Konferencja marsz. Piłsudskiego z wiceprem. Bartlem i wiceprezesem B. P. Młynarskim.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 29 4. Sin. W dniu dzisiejszym odbyła się konferencja marszałka Piłsudskiego z wicepremjerem Bartlem. Popołudniu wicepremjer Bartel przyjął wiceprezesa Banku Polskiego Młynarskiego. Konferencja ta pozostaje w związku z zapaść mającą decyzją w sprawie pożyczki polskiej w Ameryce.

Wybory do ciał samorządowych w Małopolsce wsch.

Dawny system kurjalny pozostaje w mocy?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Lwów. 29. IV. (O) Już w najbliższym czasie odbyć się mają wybory do rad miejskich i wiejskich w naszej połaci kraju. Partje polityczne prócz PPS, która uchwaliła proklamować bojkot wyborów z powodu pozostawienia dawnego systemu kurjalnego, czynią powoli przygotowania do mającej się rozegrać kampanji wyborczej.

Wobec przestarzałej ordynacji, Ukraińcy liczą się z ewentualnością kompromisu pomiędzy poszczególnemi partjami.

Dziennik ukraiński „Diło" daje wyraz nadziei że Żydzi popierać będą przy wyborach Ukraińców, co jednak natrafia w narodowych sferach żydowskich na rozmaite komentarze i zastrzeżenia.

Dookoła zmiany reformy wyborczej

Herbatka polityczna Prawicy Narodowej.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29 4. Sin. W dniu dzisiejszym od była się w mieszkaniu wiceprezesa prawicy narodowej herbatka polityczna, na której dyskutowano nad sprawą reformy wyborczej do sejmu i senatu. W herbatce brali udział m. in. ks. Janusz Radziwiłł, dr Sułkowski, ks. Lubomirski, ks. Sapieha i inni. W charakterze gościa obecnym był na herbatce także minister sprawiedliwości Meysztowicz.

Przed nowelizacją ustawy o podatku majątkowym

Projekt stabilizacji waluty

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29 4. Sin. Jutro odbędzie się drugie z rzędu posiedzenie rady finansowej. Na porządku dziennym znajdą się następujące sprawy: uchwalenie regulaminu rady finansowej, zaopinjowanie projektu stabilizacji waluty, projektu rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej, nowelizującego ustawę o podatku majątkowym.

Krwawy chaos chiński

Anglja zamierza wkroczyć do Hankau?

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Londyn. (L) Na dzisiejszem posiedzeniu Izby Gmin sekretarz stanu aeronautyki oświadczył, że do Chin wysłany został oddział lotniczy, składający się z 5 eskadr aeroplanów. Stan liczebny tego oddziału wynosi 700 żołnierzy.

Londyn. 29. 4. PAT. Kanonierka brytyjska „Cockolafer" była ponownie ostrzeliwana w pobliżu Hsiak-Wan. Kanonierka odpowiedziała ogniem karabinów maszynowych. Również w pobliżu tej samej miejscowości, ostrzeliwano z karabinów i dział polowych amerykański statek wojenny.

Szanghaj. 29. 4. PAT. Wedle depesz radjowych wojska północne miały odeprzeć nacjonalistów z prowincji Honan. Wielu żołnierzy cofających się wojsk przybyło do Siukan, gdzie obrabowali i zajęli wszystkie siedziby misjonarzy amerykańskich.

Paryż, 29 4. (P) Pisma donoszą z Szanghaju via Londyn, że w Kian-Wan żołnierze nacjonalistyczni dali ognia do grupy strajkujących, z których 6 zostało zabitych, zaś 27 odniosło rany. Aresztowano 150 osób. W okolicy Kiu-Kiang gen. Czang Kai Szek zaatakował komunistów zmuszając ich do cofnięcia się. Komunikacja kolejowa między Szanghajem a Nankinem została przerwana w Czang-Czen.

Szanghaj, 29 4. PAT. United Press. Wedle niepotwierdzonych dotychczas wiadomości wojska północne przekroczyły rzekę Yang-Tse i zajęły przedmieścia Nankinu.

Londyn, 28 4. PAT. Według ostatnich wiadomości otrzymanych z Hankou, władze tamtejsze usilują przywrócić normalny bieg życia w mieście i okolicy, rozstrojonego wskutek ostatnich wypadków.

Poseł niemiecki Rauscher wrócił do Warszawy

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 29 4. Sin. Poseł niemiecki w Warszawie Rauscher przybył dziś z Berlina do Warszawy. Pos. Rauscher bawił w Berlinie w związku z rokowaniami polsko-niemieckiemi.

Warszawa, 29 4. Sin. Minister spraw zagr. Zaleski przyjął nuncjusza papieskiego Lauriego, posła amerykańskiego Stetsona i posła austrjackiego Posta.

Zmiana rozporządzenia o lichwie pieniężnej

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 29 4. Sin. W najbliższych dniach ukaże się rozporządzenie ministrów skarbu i sprawiedliwości, zmieniające rozporządzenie z dnia 7 września 1926 r. o lichwie pieniężnej. — Artykuł 1. tego rozrządzenia ustala uzyskane przy czynności kredytowej korzyści majątkowe do wysokości 13 procent w stosunku rocznym. Rozporządzenie wchodzi w życie 14 dni po ogłoszeniu.

Dalsza akcja przeciw zwyżce cen zboża

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 29 4. Sin. W dniu dzisiejszym od była się pod przewodnictwem wicepremjera Bartla druga z rzędu konferencja poświęcona sprawom gospodarczym, a zwłaszcza ustaleniu akcji, zmierzającej do zahamowania zwyżki cen zboża.

Sowiety jednak wezmą udział w konferencji gospodarczej w Genewie

Berlin, 29 4. PAT. Moskiewski korespondent „Lokal Anzeiger" donosi ze źródeł miarodajnych, że rząd moskiewski powziął już uchwałę w sprawie wysłania delegacji na międzynarodową konferencję gospodarczą w Genewie. — Przewodniczącym delegacji sowieckiej mianowany będzie podobno Krzyżanowski, lub Sokolnikow. Korespondent „Lokal Anzeiger" dowiaduje się z kół dyplomatycznych, że w łonie partji komunistycznej istnieje jednak nadal rozbieżność zdań w sprawie udziału Sowietów w międzynarodowej konferencji gospodarczej.

—o—

Rozłam w Kuomintangu

Umiarkowane skrzydło europejskiego Kuomintangu odbyło niedawno w Paryżu swój kongres. Generalny sekretarz paryskiego komitetu Tsaotetau udzielił prasie następujących wyjaśnień: Między komunistami a nami musiało dojść do rozłamu. Znam zamiary Czang Kaj Szeka, wiernego przyjaciela Sun Yat Sena, i dlatego oświadczyć mogę, że szef rządu w Nankinie dawno już nosił się z zamiarem wyzwolenia się z przewagi bolszewików. Centralny komitet w Hankau został przez kongres w Nankinie rozwiązany. Chcemy pracować dla Chin a nie dla trzeciej międzynarodówki, albowiem zasady Sun Yat Sena opierają się na czystej demokracji.

Z GIEŁDY

Notowania giełdy krakowskiej na str. 9-tej.

Giełda poznańska

Poznań. dnia 29 b. m. (PAT) Żyto 47·50—48·50 — Pszenica 53·50—56·50 — Jęczmień 35·——38·— — Jęczmień browarniany 36·50—39·50 — Owies 39·——40·— — Mąka żytnia 70% 69·— —·— — Mąka żytnia 65% 70·50 —·— — Mąka pszenna 65% 79·——82·— — Ospa pszenna —·——·— — ospa żytnia —·——·— — ziemniaki stołowe 9·50 10·50 — ziemniaki gorzelniane 8·—,——— gorczyca —·00——— Rzepka —·00——·00 — Groch Wiktorja 75·——85·— tendencja mocna

Giełda warszawska

Warszawa 29 bm. (PAT.) **Giełda waluty.**
Dolary 8·92, sprz 8·94 kup. 8·90.
Holandja 358·—, sprz. 358·09, kup. 357·10.
Belgja 124·40, 124·71, 124·09.
Londyn 43·45 sprz. 43·56, kup. 43·34
N. Jork 8·93, sprz. 8·95, kup. 8·91.
Paryż 35·05, sprz. 35·14, kup. 34·96.
Praga 26·50 sprz. 26·56 kup. 26·44,
Szwajcarja 172·07, sprz. 172·51 kup. 171·64
Włochy 47·70, 47·82, 47·58,
Wiedeń 125·88, sprz. 126·19 kup. 125·57

Papiery procentowe: 5 proc. pożyczka dolarowa 85.60, pożyczka kolejowa 103, 5 proc. pożyczka konwersyjna 67, premjówka 52 i pół do 52.60.

Warszawa, 29. 4 PAT. Bank dyskont. 131.50, Bank Polski 155, 155.50, 156, Bank handl. 8.75, 9.10, 8.90, Bank zachodni 5.05, Zjedn. ziem. 4.40, Bank Zw. Sp. Zarobk. 87, 96, Kijewski 92, 93, Siła i światło 115, Czersk 94, 96, Częstocice 3.60, 3.55, Gosławice 81, Wysoka 7.15, 7, Cukier 3.35, 3.55, 3.50, Łazy 0.43, Węgiel 110,50, 109, Nobel 5.15, 5.30, 5.25, Cegielski 45, Fitzner 7, Lilpop 28, 27.75, Modrzejów 10.70, 10.95, 10.80, Norblin 1.70, Ostrowiec 85.50, Parowozy 0.89, Pocisk 3.60, 3.65, 3.63, Ortwein 0.68, Rudzki 1.17, 2.1, 2.12, Ursus 2.70, Zieleniewski 23.50, 23, Starachowice 4.85, 4.95, 4.75, Żyrardów 20.50, 21.50, 21.25, Zawiercie 42, 43, 41, Borkowscy 3.85, 3.80, 3.85, Haberbusch 150, Spirytus 3.80, 3.85.

Giełda wiedeńska

Wiedeń d. 29 b. m. (P. A. T.). **Dewizy.**
Amsterdam 283·60. Belgrad 12·44 Berlin 168·0. Bruksela 98·55, Budapeszt 123·59. Kopenhaga 189·25 Londyn 34·43. Madryt 125·05, Medjolan 37·77. Nowy Jork 708·85. Oslo 185·10, Paryż 27·77. Praga 20·98 Sofja 5·10, Sztokholm 189·70. Warszawa 79·14—79·64 Zurych 136·29, Amerykańskie 705·90, niemieckie 167·80 angielskie —·—, polskie —·— —·—, szwajcarskie 136·1? czeskie 20·96. Węgierskie 123·54—.
Akcje: Zieleniewski 18·40, Silesja —·—. Fanto 11·50, Gal. karpaty 37.75, Galicja 141·. Siersza 4·83, Bank małopolski —·—, Bank Hip. —·—. Tepege. ——

Giełda zurychska

Zurych, 29. 4 PAT. Paryż 20.36 i pół, Londyn 25.25 5/8, Nowy Jork 5.19 3/8, Belgja 72.28 3/4, Włochy 27.70, Hiszpanja 91.80, Holandja 208.01 i pół, Berlin 123.25, Wiedeń 73.16 1/4, Sztokholm 139.13 3/4, Oslo 134.25, Kopenhaga 138.65, Sofja 3.75, Praga 15.40, Warszawa 58.12, Budapeszt 90.63 3/4, Białogród 9.13, Ateny 6.95, Konstantynopol 2.65, Bukareszt 2.25, Helsingfors 13.13 i pół.

Giełda nowojorska

Nowy Jork, 29. 4 (AW). Warszawa 11.40, Londyn 485 7/8, Paryż 381 3/4, Wiedeń 14.07, Praga 296 1/4, Włochy 531 i pół, Belgja 13.90 i pół, Budapeszt 17.40, Szwajcarja 19.23 i pół, Helsingfors 252 i pół, Sofja 0.72 i pół, Holandja 40.01, Oslo 25.82, Kopenhaga 26.67, Sztokholm 26.76, Hiszpanja 17.61, Tokio 47.70, Rio de Janeiro 11.81.

Referaty na prowincji

Gen. Sekr. Org. Sjon. Dr R. Feldschuh odwiedzi dziś, dnia 30 bm. Oświęcim, gdzie wygłosi referaty: „Idea a rzeczywistość" i „Kobieta, pionier narodu".

Z ramienia org. sjon. w Bielsku wygłosi tow. Dr. Józef Gross w niedzielę, dnia 1 maja w Żywcu wykład nt. Naród a organizacja.

Wysadzenie tamy na Missisipi

Zamach na Hoovera. — 150-tysięcy akrów żyznej ziemi pod wodą. Wstrząsające sceny wśród bezdomnych. — Największa powódź ostatnich czasów.

Londyn, 29 4. (L) Dziś w południe wysadzono tamę na Missisipi w pobliżu New Orleans. Przedtem jednak musiano usunąć uzbrojone rzesze farmerów, którzy do ostatniej chwili nie myśleli o dopuszczeniu sztucznej powodzi celem uniknięcia o wiele groźniejszej klęski żywiołowej. Przez wysadzenie w powietrze wspomnianej tamy na Missisipi, szereg miast okolicznych stanął w mig pod wodą, a 150 tysięcy aktrów żyznego pola zostało zalanych falą wzburzonego żywiołu. Tysiące mieszkanców zostało delożowanych.

Wśród bezdomnych rzesz dochodziło do grozą wstrząsających scen. Straty materjalne idą w miljony dolarów, tysiące ludzi zostało bez środków żywności, pomimo doraźnej akcji ratunkowej. Wskutek wysadzenia w powietrze tamy na Missisipi stanęło dalsze setki tysięcy akrów żyznego pola pod wodą. Jest to bodajże największa powódź w nowszych czasach, a stan wody na Missisipi nie tylko jeszcze nie opada, ale przeciwnie wciąż wzrasta.

Londyn, 29 kwietnia. (L) Z Nowego Orleanu donoszą: Gdy sekretarz handlu Hoover w łódce odbywał inspekcję miejsca, w którem ma być rozsadzona tama na rzece Missisipi, celem uniemożliwienia zalewu Nowego Orleanu dano do Hoovera 3 strzały karabinowe. Kule wpadły w wodę tuż przy łódce. Ogólnie przypuszczają, że zamachu dokonali farmerzy, pragnący przeszkodzić zalaniu farm.

———

Jugosławja — Włochy

Białogród, 29 4. PAT. Dziennik „Obzor" w Zagrzebiu ogłosił wczoraj korespondencje swego specjalnego przedstawiciela zawierającą sensacyjne informacje w sprawie prowadzonych od 2 miesięcy przez Włochy przygotowań wojennych.

Białogród, 29 4. PAT. W kołach politycznych twierdzą, że rząd jugosłowiański zażądał w Budapeszcie wyjaśnień co do znaczenia i doniości włosko-węgierskiego traktatu. Równocześnie zapytał się rząd jugosłowiański, czy Węgry byłyby gotowe do zawarcia traktatu przyjaznego i rozjemczego z Jugosławją.

Białogród, 28 4. PAT. Obecny gabinet zajmie się przedewszystkiem likwidacją kryzysu finansowego, odkładając na później sprawy politycz ne.

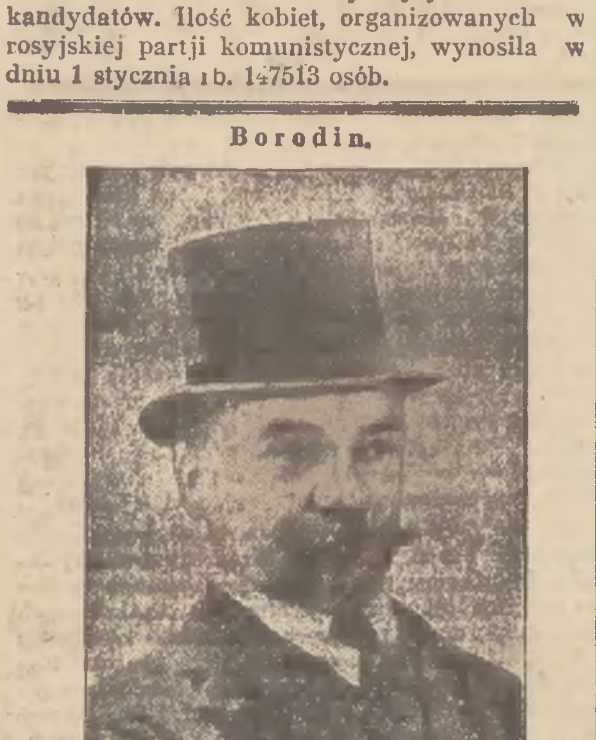
Białogród, 29 4. PAT. „Politvk" donosi, że Jugosławia zaproponowała Turcji wspólne postępowanie na wypadek dojścia do skutku włosko-bułgarskiego paktu przyjaźni.

———

Statystyka rosyjskiego stronnictwa komunistycznego

Moskwa, (CEPS) Według ogłoszonej w tych dniach statystyki urzędowej w stronnictwie komunistycznem Rosji sowieckiej zapisanych było w dniu 1 stycznia rb. ogółem 1,130,371 osób, w tem 733.174 członków zwyczajnych i 397.097 kandydatów. Ilość kobiet, organizowanych w rosyjskiej partji komunistycznej, wynosiła w dniu 1 stycznia rb. 147513 osób.

Borodin.

Rząd w Nankinie wydał polecenie aresztowania Jakóba Borodina, sowieckingo doradcy rządu kantońskiego.

— Wczoraj odbyło się w Wilnie w gmachu województwa zebranie w sprawie budowy nadawczej stacji radiofonicznej w Wilnie.

Szalom Asz w Palestynie

Szalom Asz przybył do Jerozolimy. Egzekutywa sjonistyczna w Palestynie powitała officjalnie znakomitego pisarza żydowskiego.

—o—

Doniosły wynalazek

Wiedeń, 29 4. ŻAT. Inżynier żydowski Weissglas wynalazł nowy system transponowania obrazów. Wynalazek ten ma niezwykle doniosłe znaczenie o tyle, że wskutek minimalnych kosztów będzie on mógł znaleźć zastosowanie przy przesyłaniu obrazów drogą radjową.

Kronika telegraficzna

— Czesko-austrjackie rokowania handlowe toczące się we Wiedniu, przerwane wskutek wyjazdu delegatów na międzynarodową konferencję ekonomiczną w Genewie, podjęte będą w drugiej połowie maja br.

— Prace komitetu nad zorganizowaniem Międzynarodowej Wystawy San.-Hygienicznej w Warszawie postępują naprzód.

— Dziś wygłosi w sali Towarzystwa Hygienicznego znakomity poeta rosyjski, Konstanty Balmont ostatni swój odczyt w Warszawie, o „Oceanji". W odczycie tym Balmont dzielić się będzie wrażeniami z odbytej podróży dookoła świata.

Na horyzoncie politycznym

Flota powietrzna Ligi Nar.?

W tych dniach odbywał się w Londynie kongres „Ciny“ tj. Corporation Internationale de Navigation Aerienne. W kongresie wzięli też udział dwaj członkowie sekretarjatu Ligi narodów. Ta obecność wywołała dziwaczne wprost komentarze „Morningpost“, która donosi, że Liga narodów chce mieć własną flotę powietrzną. „Cina“ miała zgodzić się na życzenie Ligi narodów i poprosiła ją tylko o powiadomienie, jakie oznaki ma mieć flota Ligi narodów. „Morningpost“ dodaje następujące uwagi: „Zdaje się, że Liga narodów chce się uczynić niezależnem państwem. Można wprawdzie przypuszczać, że Liga narodów na razie nie użyje swej przyszłej floty powietrznej, by zmusić krnąbrne państwa do posłuszeństwa, ale ewentualność ta nie jest wykluczona“.

Ze sekretarjatu Ligi narodów zaprzeczają tym pogłoskom „Morningpost“, a udział dwóch delegatów Ligi narodów w konferencji „Ciny“ tłómaczą koniecznością ułatwienia komunikacji dla członków Ligi narodów, by w razie koniecznej potrzeby mogli się ci członkowie dostać drogą powietrzną do Genewy. Dlatego w łonie Ligi narodów rozważany jest plan zaopatrzenia takich statków powietrznych, przewożących członków Ligi narodów w specjalną oznakę, by w ten sposób zapewnić im zupełną eksterytorjalność. Atoli ta flota powietrzna Ligi narodów służyć ma tylko celom komunikacyjnym, a nie żadnym innym.

Blok turecko-jugosłowiański przeciwko blokowi włosko-bułgarskiemu

„Polityka“ belgradzka donosi, że poseł Jugosławji w Angorze zaproponował Turcji zawarcie przymierza na wypadek, gdyby między Bułgarją a Włochami przymierze takie doszło do skutku. Turcja nie chciałaby wprawdzie uwikłać się w jakiś konflikt bałkański, ale mocno zdecydowaną jest utrzymać swój stan posiadania na Bałkanie. „Popolo d'Italia“ natomiast donosi, że włoski poseł w Angorze odbył dłuższą konferencję z tureckim ministrem spraw zagranicznych, by nie dopuścić do powstania paktu między Jugosławją a Turcją.

Te dwie wiadomości ilustrują w sposób widoczny stan niepokoju panujący na Bałkanie.

Czy Rosja pójdzie do Genewy?

Sekretarjat Ligi narodów ogłosił komunikat, w którym przypomina, że dnia 22 grudnia 1926 sowiety zostały zaproszone do wysłania delegatów na międzynarodową konferencję gospodarczą. Sowiety odpowiedziały pismem z dnia 19 stycznia 1927, że tego zaproszenia nie mogą wziąść pod uwagę, ponieważ Rosja nie utrzymując żadnych stosunków ze Szwajcarją, tem samem nie może wziąść udziału w konferencji odbywającej się na ziemi szwajcarskiej. Wobec tej sytuacji jest rzeczą sowietów zadecydować, czy po obecnem porozumieniu się ze Szwajcarją istnieje jeszcze przeszkoda wysłania delegatów na konferencję. Stanowisko Ligi narodów się nie zmieniło, albowiem zaproszenie wysłane swego czasu na zasadzie jednogłośnej rezolucji Rady pozostaje obecnie w mocy.

Z Rosji nadeszła wiadomość, że sam Litwinow poprowadzi liczną delegację do Genewy. Wiadomość ta okazała się nieprawdziwą, albowiem sowiety w tej sprawie niczego jeszcze nie postanowiły. Obojętną jest bowiem dla sowietów kwestja zaproszenia, a miarodajnym jest tylko sam program konferencji gospodarczej. Główną przeszkodą do wzięcia udziału w konferencji gospodarczej jest brak przygotowania się rządu, który dotychczas zajęty pracą na kongresach sowietów nie miał dość czasu zająć się problemami gospodarczymi wchodzącymi do programu obrad międzynarodowej konferencji. Dlatego Rosja zadowoli się najprawdopodobniej tylko rolą obserwatora.

Ćwiczenia oficerów rezerwy

W roku bieżącym zostają powołani **na 6-tygodniowe ćwiczenia** oficerowie rezerwy ur. w latach od 1902 do 1887, którzy dotychczas nie obdyli żadnego ustawowego ćwiczenia wojskowego, oraz podchorążowie rezerwy, przeniesieni do rezerwy **w roku 1925.** Ćwiczenia na terenie OK V. odbędą się: **w pułkach** piechoty i kawalerji w dwóch turnusach: od 20 czerwca do 31 lipca i od 1 sierpnia do 11 września; **w pułkach (djonie) artylerji:** roczniki 1894 do 1897 w jednym turnusie (od 17-go sierpnia do 27 września), roczniki pozostałe w dwóch turnusach (od 10 czerwca do 21 lipca i od 1 sierpnia do 11 września), **w 2 p. lotn. 5 p. sap. i 5 sam. baonie łaczn.** w jednym turnusie (od 1 sierpnia do 11 września), **w 1 p. sap. kol.** w dwóch turnusach (od 1 czerwca do 12 lipca i od 13 lipca do 23 sierpnia); **ofic. rez. lekarze** (przynależni ewidencyjnie do b. san.) w dwóch turnusach: (od 25 kwietnia do 4 czerwca i od 1 czerwca do 13 lipca).

Nie podlegają powołaniu na ćwiczenia w bieżącym roku: oficerowie rezerwy wyreklamowani przez cywilne władze przełożone na 12 miesięcy, podporucznicy rezerwy nowomianowani w latach 1926 i 1927, oficerowie rezerwy kat. C i D (dawniej C1 i C2).

Oficerowie rezerwy, podlegający powołaniu na ćwiczenia w roku bieżącym, którzy do dnia 15 maja br. nie otrzymają karty powołania, winni o tem donieść osobiście lub pisemnie właściwej PKU, z podaniem swego dokładnego adresu. Oficerowie rezerwy, którzy z ważnych powodów pragnęliby uzyskać przesunięcie terminu stawiennictwa do okresu późniejszego, mogą wnieść odpowiednio udokumentowane prośby do Dców przynależnych jednostek ewidencyjnych **najpóźniej do dnia 15 maja br.** Podania złożone po upływie tego terminu nie będą rozpatrywane. Do próśb tych nie należy dołączać karty powołania. Wyjątek stanowi ciężka choroba, która nie zezwoli na odbycie ćwiczeń w roku bieżącym, w tym wypadku należy zwrócić kartę powołania do PKU, która ją wystawiła z odpowiedniem zaświadczeniem lekarza powiatowego.

Pierwsza Wystawa Radjowa w Krakowie

III.

Poza wymienioną wczoraj fabryką „Elektron“ produkuje w Krakowie baterje znana wytwórnia „Tęcza“, która na wystawie radjowej uzyskała list pochwalny za baterje anodowe pod nazwą „Wieczna“ Jak wiadomo, baterja anodowa składa się z całego szeregu ogniw, złączonych cienkim drutem, a wystarczy przerwanie jednego drucika, lub zepsucie się jednego z ogniw, by cała baterja stała się bezużyteczną. Baterja „Wieczna“, umieszczona jest w pudełku o ruchomem dnie, co umożliwia kontrolę stanu poszczególnych ogniw i ewentualną wymianę uszkodzonego ogniwa na świeże, bez potrzeby kupna całej nowej baterji. Jest to główną zaletą baterji „Wiecznej“, odznaczającej się także — poza walorami wewnętrznemi — estetycznem wykonaniem politurowanej skrzynki, w której baterja jest umieszczona.

Wreszcie najmłodsza firma krakowska w dziale baterji „Radiola“ pracuje od r. 1926, a na podstawie przedłożonej ekspertyzy surowców, używanych do produkcji baterji anodowych, uzyskała od jury brązowy medal za swe wyroby.

KRAKOWSKIE FIRMY RADJOWE NA WYSTAWIE.

Przechodzimy do krótkiego omówienia eksponatów krakowskich firm radjowych, biorących udział w wystawie. Stoiska tych firm zajmują większą część głównej hali wystawowej, a mianowicie ściankę prawą od wejścia i cały środek, prócz przeciwległych stoisk P. T. R. i Natavis. Dla orjentacji czytelników omówimy poszczególne stoiska kolejno tak, jak zajmują miejsce na wystawie.

Po prawej stronie od wejścia za lożą urzędu pocztowo- telegraficznego widzimy obszerne stoisko firmy „Radjosport“, która poza budową i montowaniem detektorów i aparatów lampkowych posiada na składzie własnego wyrobu kondenzatory obrotowe, cewki i anteny ramowe. Wśród aparatów wyróżniają się 5-lampkowe neutrodyny i 7 oraz 8-lampkowe superheterodyny, odbierające na głośnik wszystkie stacje europejskie podczas nadawania stacji krakowskiej. Część tego stoiska zajęły eksponaty wytwórni lampek odbiorczych „Trio Tron“

Drugie okazałe stoisko po prawej stronie zajęła jedna z największych firm krakowskich „Philradjo“, która poza precyzyjnemi aparatami, wykonanemi we własnej pracowni pod kierownictwem zagranicznego radjotechnika wystawiła wielką ilość najróżnorodniejszego radjosprzętu; odznaczają się zwłaszcza słynne londyńskie głośniki Marconiego, oraz akumulatory wiedeńskie marki „Warta“. Wielkie zainteresowanie wzbudzają też aparaty głośnej wytwórni wiedeńskiej „Kapsch“, wyłączające stację miejscową. Obok stoiska „Philradjo“ mieści się przedstawicielstwo fabryk zagranicznych W. Raczkowski (Warszawa) z pokaźnemi eksponatami, a to aparatami „Roico“, „Zenith“, głośnikami „Allhall“, słuchawkami „Markefon“, „Markefunken“ itd.

Lewy szereg stoisk w tej części sali rozpoczyna tuż za stoiskiem P. T. R. młoda firma krakowska „Radjopol“, demonstrująca aparaty detektorowe własnej budowy z kondenzatorem powietrznym odznaczające się estetycznym wyglądem i opatrzone polskiemi napisami. Pozatem montuje „Radjopol“ superheterodyny 4-lampkowe, wyłączające stację miejscową, a w dziale handlowym posiada zastępstwo na Kraków podwójnych i potrójnych lamp Löwego, których generalny przedstawiciel inż. Popper zajmuje wspólne stoisko z „Radjopolem“, demonstrując też jako generalny przedstawiciel wyroby fabryki niemieckiej „Telaku“, a zwłaszcza znane z dobroci słuchawki tej marki.

Na drugiem z rzędu, obszernem i gustownie urządzonem stoisku znanej firmy krakowskiej Feliks Laksberger wpada przedewszystkiem w oko oryginalna 5-lampowa neutrodyna o szklanych ścianach, umożliwiających dokładne obejrzenie skomplikowanej maszynerji wnętrza aparatu. Firma Laksberger wystawiła wyroby znanych europejskich wytwórni „Saba“, „Baltic“ i in., jakoteż precyzyjne aparaty, zmontowane z części składowych wyrobu tych fabryk. Ciekawym eksponatem jest też stacja nadawcza amatorska, której mechanizm, cały otwarty, zadziwia prostotą konstrukcji. Stacja ta pracuje fonicznie i graficznie. Firma reprezentuje także warszawską fabrykę znanych detektorów „Wabo“.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO

Przed premjerą nowej sztuki K. Krumłowskiego

Teatr Słowackiego w dniu 3-go maja występuje z interesującą premjerą. Na scenie krakowskiej ukaże się historyczna sztuka Konstantego Krumłowskiego „Wolne miasto". Sztuka ta, pisana melodyjnym wierszem, osnuta jest na przeżyciach Rzeczypospolitej Krakowskiej z roku 1846. Ten epizod historji Krakowa po raz pierwszy znajdzie w sztuce Krumłowskiego swój wyraz sceniczny. Przed oczyma widzów przesuną się historyczne postacie z tego okresu, jako to: bohaterski, pełen młodzieńczego zapału Edward Dembowski, rabin Meisels, prezydent Schyndler, mieszczanin krakowski Focht i cały szereg innych osób. Obyczajowe tło tego historycznego obrazu zostało podmalowane bardzo żywo i barwnie. Autor, który, jak wiadomo, zna doskonale scenę, położył największy nacisk na żywość akcji, barwność i ruch.

Teatr Słowackiego dokłada wszelkich usiłowań, aby nowej sztuce Krumłowskiego dać jak najlepszą szatę dekoracyjną, oraz inscenizacyjną. Kierunek reżyserski spoczywa w wytrawnem ręku p. Marjana Jednowskiego, a w wykonaniu sztuki biorą udział najlepsze siły zespołu. Rolę Edwarda Dembowskiego odtwarza p. Artur Socha. Postać Bogusi Fochtówny — p. Drabikówna, rabina Meiselsa — p. Wysocki, córkę jego — p. Zofja Barwińska, inne główne role powierzone zostały pp. Leliwie, Szymborskiemu, Niewiarowiczowi, Miarczyńskiemu, Chodeckiemu, Zalewskiej, Kosmowskiej i innym. Nowa sztuka autora „Królowej przedmieścia" zapowiada się jako duży sukces sezonu.

Z EKRANU

Słowik hiszpański

(Kino- teatr „Sztuka").

Ciekawą jest rzeczą przysłuchiwać się rozmowom nieznanych sąsiadów.

„Ten Cortez jest piękniejszy od Valentina" — twierdził uporczywie mój sąsiad z prawej ku prze rażeniu swej towarzyszki.

„Ale ta Garbo jest brzydką", odpowiedziała jego towarzyszka.

„Dobrą jednak jest artystką" — dodałem ja, ale cichutko, by się nie wtrącać do rozmowy.

„Ciekaw jestem ,czy wróci do żony" spytał się głośno mój lewy sąsiad.

„Wróci, wróci", — uspokoiła go gruba jejmość. I miałą rację. Okazało się bowiem, że największą potęgą na świecie jest szlafrok żony — mawiała śp. Zapolska. Pytanie tylko czy pyjama ma taką samą przyciągającą siłę, jak szlafrok. Zostawiam to pytanie na uboczu, niech każdy je rozstrzygnie dla siebie...

Otóż Rafael wrócił do bezpretensjonalnej żony i pięciorga dzieci, chociaż nęciła go wielka śpiewaczka La Brunna Życie przeszło obok niego, pogłaskało go po twarzy, na moment odurzyło go swym aromatem, ale zwyciężyła rzeczywistość — pięciorga dzieci i bezpretensjonalnej żony.

Dlatego ten film jest tak dobry, bo jest rzeczywisty i doskonale zagrany. Moasal.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY.

Atak na rządowy program reformy finansowej

Polemika p. Grabskiego z wicepremierem Bartlem.

(sn) Omówiona przez nas wczoraj polemika na temat pożyczki zatacza coraz szersze kręgi. We wczorajszym „Kurjerze Warszawskim" zamieścił znowu p. Władysław Grabski artykuł pt. „Błędny program". Gdy dotychczas, omawiając kwestję pożyczkową, okazywał p. Grabski wielką rezerwę w stosunku do rządu i jeśli atakował kogoś gwałtownie, to tylko osobę prywatną, prof. Krzyżanowskiego, to obecnie, wyprowadzony widocznie z równowagi ostrą odprawą, jaką otrzymał od p. wicepremjera Bartla i od ministra skarbu p. Czechowicza, ataku je w ostrej formie rządowy program reformy finansowej.

Zarzuca on rządowi obecnemu, że nie umiał należycie wykorzystać sprzyjającej konjunktury r. 1926 a kontentował się tylko stwierdzeniem, że wszystko idzie dobrze. Za największy błąd rządu uznaje p. Grabski niepostaranie się o podniesienie się kursu złotego wswoim czasie a obecnie dążenie do ustawowej stabilizacji złotego na dzisiejszym poziomie. Przemawia tu najwidoczniej z ust. p. Grabskiego ambicja, aby nieudałe jego dzieło, reforma walutowa z r. 1924, okazała się bądź to przynajmniej teraz bądź to nawet zakilka lat jednak udaną. Argumenty jednak, jakich p. Grabski używa, aby przekonać opinję o konieczności stałego podnoszenia kursu złotego, są nieprzekonywujące, gdyż nie liczy się on z fatalnymi skutkaki, jakie zmienność kursu złotego musiałaby wywierać na naszą produkcję i eksport. Co ważniejsze jednak, nie liczy się p. Grabski z tem, że bez stabilizacji złotego nie otrzymamy pożyczki zagranicznej. P. Grabskiego coprawda mało to wzrusza, gdyż utrzymuje on nadal, że na pożyczkę mamy czas. Ten jego optymistyczny pogląd na naszą sytuację gospodarczą sprzeczny jest wprawdzie z jego krytyką działalności obecnego rządu, który jakoby zaprzepaścił nadzwyczaj korzystną konjunkturę r. 1926, ale takie sprzeczności niepogodzone nie są wszakże u p. Grabskiego niczem niezwykłem.

P. Grabski osiąga przez swoje wystąpienia tylko tyle, że społeczeństwo coraz jaśniej dostrzega, jak mało miał on kwalifikacyj na kierownika naszej nawy państwowej i jak dobrze się stało, że rząd obecny nie zaakceptował jego poglądu na drogi naszej sanacji finansowej.

—o—

Międzynarodowy kongres izb handlowych w Sztokholmie

Między 26 czerwca a 2 lipca br. odbędzie się w Sztokholmie pod protektoratem królewskim międzynarodowy kongres przedstawicieli Izb Handlowych, w którym weźmie udział około 1000 delegatów.

Głównym celem kongresu będzie debata nad usunięciem trudności, stojących na przeszkodzie rozwojowi międzynarodowego handlu, jak to granic celnych, utrudnień transportowych, paszportowych, dla kupców i t. d. Dążeniem kongresu będzie również zniesienie ceł na najgłówniejsze surowce, co ma być osiągnięte w drodze międzynarodowej konwencji. Kongres będzie otwarty przez króla, który przyjmie gości w swoim pałacu. Miasto Sztokholm i inne korporacje planują wydanie bankietów, przyjęć etc. oraz wycieczki statkiem w cudowne okolice Sztokholmu. Podobne kongresy odbyły się poprzednio już w r 1921 w Londynie, w 1923 w Rzymie i w 1925 w Brukseli.

Ze sportu

PLENARNE ZEBRANIE SEKCJI LEK. ATL. MAKKABI KRAK. (nadzwycz. walne zebranie) odbędzie się w sobotę 30 bm. w lokalu klubowym przy ul. Gertrudy 8, o godz. 7 wieczór. Na porządku dziennym wybór kierownika sekcji i inne ważne sprawy.

NADZW. WALNE ZEBR. SEKCJI FOTB. MAKKABI KRAK. odbędzie się w poniedziałek 2 maja br. w lokalu klubowym Gertrudy 8, o godz. 8 wieczór w sprawach bardzo ważnych. Obecność wszystkich członków konieczna.

— GIDEON—JEHUDA. W niedzielę, dnia 1-go maja br. o godz. 14.30 (2.30) popol. odbędą się zawody o mistrz. kl. C. Jehuda—Gideon, boisko ŻKS „Makkabi".

„ŽIDENICE (Berno)—Cracovia". Dziś w sobotę odbędzie się na boisku Cracovii o godzinie 4 pop. pierwsze spotkanie między mistrzowską drużyną Czechosłowacji a Cracovia. Zawody w sobotę poprzedzi spotkanie Makkabi III—.Cracovia III. o godzinie 2.30 pop. — W niedzielę 1 maja rewanżowe spotkanie Židenic z Cracovią o godz. 4 pop. poprzedzi Salwator—Cracovia II.

— ZARZĄD GŁÓWNY K.L.O.P.N. przyjmuje zgłoszenia do II. Ligi Okręgu Krakowskiego do dnia 10 maja 1927 r. Zgłoszenia wraz z deklaracją przystąpienia przesyłać należy do Sekretarjatu (ul. Sokolska L. 1, Sokół podgórski).

Odpowiedzi redakcji.

S. N., BŁAŻOWA: 1. Dr. Henryk Winawer, Warszawa, Koszykowa 70. 2. Nic możemy podać.

R. KUNTZ: Niema tłómaczenia. Palestynografja Soskina i Aronsohna (pol.); historja sjonizmu Böhma (niem.). — Można sprowadzić przez każdą większą księgarnię żydowską. (Adresów z zasady nie podajemy).

ELEKTROTECHNIK, OŚWIĘCIM: „Przegląd Elektrotechniczny", Warszawa, Czackiego 3. Warunki poda administracja tego pisma.

Dzień polityczny

Pogłoski o zmianach w gabinecie marszałka Piłsudskiego

W kołach politycznych Warszawy rozeszła się — jak już wczoraj w telegramach o tem donieśliśmy — pogłoska, iż w najbliższym czasie mają zajść zmiany w łonie obecnego rządu. Podobno zapewniają, że w najbliższym czasie zgłoszą dymisję minister spraw zewnętrznych Zaleski, minister handlu i przemysłu Kwiatkowski, minister sprawiedliwości Meysztowicz i minister skarbu Czechowicz. Przyczyny tej niespodziewanej rekonstrukcji rządu nie są dokładnie znane. Równocześnie podają niektóre nazwiska przyszłych kandydatów do opróżnić się mających tek. W miejsce ministra Czechowicza, który objąłby dyrekcję Banku Gospodarstwa Krajowego, ma przyjść były minister handlu p. Gliwic, a w miejsce Meysztowicza — Aleksander Lednicki. Minister spraw zewnętrznych Zaleski ma rzekomo podać się do dymisji z powodu różnicy poglądów, panujących między nim a Belwederem w kilku sprawach.

W Warszawie powstał żydowski blok narodowy

dla przeprowadzenia wyborów do Rady miejskiej

Z Warszawy donoszą: We czwartek wieczorem odbyła się narada w mieszkaniu Dra Bychowskiego, w której wzięli udział przedstawiciele sjonistów, Mizrachi, kupców. Agudy, rzemieślników, drobnych kupców i kobiet żydowskich. Po usunięciu wszystkich różnic co do podziału mandatów, proklamowano utworzenie żydowskiego bloku narodowego w wyborach do Rady miejskiej. Wybrano egzekutywę, do której weszli pp.: sen. Kerner, radny Trockenheim pos. dr Feldman, sen. Truskier, radny Rasner radna Steinowa i inż. Segał.

Mandaty zostały podzielone w sposób następujący:

Sjoniści, Aguda i Centralny Związek Kupców otrzymały po 5 mandatów, rzemieślnicy — 4, Mizrachi i drobni kupcy po 2. Związek kobiet żyd. — 2.

NADESŁANE.
Za rubrykę tę redakcja nie odpowiada

W kalejdoskopie prasy

Faszystowska „Karta Pracy". — Rząd jeszcze nie zadecydował. — Kto ma rządzić państwem: rząd, czy banki? — Na Wawelu nie spoczną zwłoki... marszałka Piłsudskiego.. — Jak pepesowcy „zwalczają" komunistów?

Faszystowską „Carta del Lavoro" (Kartę Pracy) — o której „Nowy Dziennik" doniósł pierwszy w Polsce — omawiają pisma polskie, zależnie od swego zabarwienia polityczno-społecznego.

„Czas" pisze:

> mamy przed sobą nader śmiałą próbę zerwania zarówno z dotychczasowym liberalizmem ekonomicznym w duchu szkoły klasycznej jak i z reakcją socjalistyczną, jaka się wytworzyła na tle przerostu zasad liberalnych w formie marksowskiej walki klas. Karta Pracy nie idzie ani po linii Smitha, czy Ricarda, ani po linji Marksa. Obu linjom jest równie przeciwna. Najwięcej może na wiązuje do tradycji Lassalowsko-Bismarckowskiej, wedle której produkcja społeczna powinna być nadzorowana, nawet kierowana przez państwo... Możnaby ją określić terminem: socjalizm na podłożu nacjonalistyczno-konserwatywnem.

„Kurjer Polski":

> Na podkreślenie zasługuje przedewszystkiem dość wyraźny zwrot na lewo faszyzmu, który się w niej (sc. „Karcie Pracy") dość wyraźnie uwydatnił i większa, niż dotychczas dbałość o interesy klas pracujących.

Inaczej — i prawdopodobnie słuszniej — ocenia faszystowską „Kartę Pracy" „Głos Prawdy":

> Kto nie nawróci się na faszyzm, ten nie będzie miał żadnego wpływu w ramach tej osobliwej konstytucji, która kusi się o sharmonizowanie wysiłku całego narodu. Pozostanie mu tylko „jus murmurandi", prawo szemrania, lecz również do pewnych dozwolonych granic.
>
> „Carta del Lavoro" wyrosła z interesów jednej partji i służy przedewszystkiem jej celom politycznym. W tem tkwi jej kardynalna słabość.

„Kurjer Poranny", omawiając polemikę Grabski—Krzyżanowski, zauważa, iż z onegdajszego oświadczenia p. wicepremjera Bartla wynika, że decyzja rządu w sprawie pożyczki jeszcze nie zapadła —

> zapewne ze względu na przeszkody i kontrargumenty pochodzące ze strony czynników kierujących dotychczasową bankową polityką instytucyj finansowych, stworzonych w epoce rządów p. Wł. Grabskiego.

W dalszym ciągu zauważa „Kur. Por." — na temat zasadniczej kwestji: kto ma rządzić państwem — rząd, czy banki? —:

> Nie od rzeczy będzie przypomnieć, że w swojem piśmie dymisyjnem w jesieni 1925, p. Wł. Grabski, jako przyczynę katastrofy swoich planów wskazał właśnie — politykę tych czynników, którym pozwolił nad sobą panować. Już to jedno powinno uprzytomnić, że państwem nie mogą rządzić jego banki, a tem mniej jego bankierzy i że nie do nich należą decyzje, o których może rozstrzygać jedynie racja stanu. Samodzielnymi stróżami i sędziami tej racji stanu muszą być z natury rzeczy odpowiedzialni za jutro państwa — szef rządu, oraz pracujący wespół z nim szef dyplomacji i kanclerz skarbu.

W znanym liście arcybiskupa Sapiehy do marsz. Piłsudskiego, zawierającym zgodę kurji arcybiskupiej na złożenie zwłok Słowackiego na Wawelu, mieści się warunek, „iż trumna Juljusza Słowackiego będzie ostatnią z pocztu sławnych Polaków, którzy spoczną na Wawelu".

„Strzelec" komentuje te słowa w ten sposób:

> — Zgadzam się na wpuszczenie zwłok Juljusza Słowackiego na Wawel, pod warunkiem, że **Twoje zwłoki, Panie Marszałku, po śmierci, nigdy Wawelu nie ujrzą.** Gdy Ty sam za życia podpiszesz to wyrzeczenie się, to Twoja wola osłoni nas wówczas przed gniewem Narodu, gdy się będzie domagał dla Twoich prochów miejsca między królami.

„Naprzód" od siebie dodaje:

> Życzymy marszałkowi Piłsudskiemu jak najdłuższego życia i sądzimy, że nie pora zajmować się teraz wyborem miejsca na jego grób po śmierci. Bardziej przewidującym jest arcybiskup Sapieha!...

Wonny kwiatek demagogji przedwyborczej — tym razem pepesowskiej — przytacza bundowska **„Folkscajtung":**

> Z okazji wyborów do Rady Miejskiej PPS wydaje odezwę przeciwko komunistom. Wśród różnych grzechów komunistycznych zostaje wytknięte również i takie przewinienie: ze względów demagogicznych komuniści domagaja się dopuszczenia języka żydowskiego, na posiedzenia Kasy Chorych, ażeby zaangażowano urzędników znających język żydowski, ażeby ogłoszenia i plakaty drukowano po żydowsku etc.

Tego rodzaju „argumentacja" świadczy — zdaniem „Folkscajtung" — dosadnie o stosunku PPS do ruchu robotniczego mniejszości narodowych. (b)

Arabowie wobec zwycięstwa Żydów palestyńskich

Wyniki wyborów w Jerozolimie i Nablus odbiły się głośnem echem w całej prasie arabskiej w Palestynie, a także poza Palestyną. Organ egzekutywy nacjonalistycznej, która w wyborach poniosła klęskę, „Sut el Aszab" zrzuca winę klęski nacjonalistów arabskich na... ordynację wyborczą. Jak wiadomo, jedynie Żydzi prowadzili akcję przeciwko ordynacji wyborczej, która stanowiła pokrzywdzenie ich praw. Arabowie natomiast liczyli się z wielką wygraną właśnie z powodu niedemokratycznej i na starych wzorach tureckich opartej ordynacji. Z ironją zapytuje organ nacjonalistów:

„Zobaczymy, jakim sposobem zdoła partja Naszaszibi pogodzić interesy arabskie z interesami sjonistycznemi i czy zgoda taka jest możliwa? Opozycja Egzekutywy arabskiej powinna wiedzieć, że nie ona zwyciężyła we wyborach, lecz Żydzi. Oni zwyciężyli i oni też będą zrywali owoce zwycięstwa".

Szczególne zdziwienie wywołuje w kołach nacjonalistów arabskich fakt stworzenia jednolitego żydowskiego bloku wyborczego.

„Żydzi okazali, że w ciężkich dla siebie chwilach potrafią się zjednoczyć. W ostatniej niemal godzinie doszli sjoniści do zgody z ortodoksami, mimo ciężkich konfliktów, które istniały między nimi. Rabin Sonnenfeld pogodził się z Ben Zwi, mimo, że stoją na dwóch przeciwnych krańcach. Czyż nie jest to dziwne i pouczające?"

„Felestin", ongiś organ nacjonalistów, dziś bezpartyjny organ arabski, drwi z twierdzenia, iż Żydzi dopomogli do zwycięstwa partyj umiarkowanych. Na podstawie cyfr wyborców muzułmańskich i chrześcijańskich wywodzi, że gdyby nawet Żydzi nie wzięli udziału we wyborach, uzyskałby Naszaszibi więcej głosów, niż Kazim Pasza. Toteż wynik wyborów stanowi całkowitą klęskę nacjonalistów.

„Karmel" pisze:

„Wynik wyborów jest doskonałą nauczką dla przewodniczącego Egzekutywy arabskiej i jego towarzyszy. Winni oni z tego wyciągnąć naukę, że Arabowie palestyńscy nie dadzą się powodować wolą drobnej grupy. Ludzie cib udowali na gruzach przeszłości, nie biorąc pod uwagę teraźniejszych interesów arabskich. Dlatego stracili zaufanie, a naród odwrócił się od nich".

Mimo tych głosów nie należy wyobrażać sobie, iż klęska nacjonalistów arabskich oznacza równocześnie zanik ich wpływów. Klęska ich ma raczej znaczenie zewnętrzno-polityczne, niż wewnętrzne. Rozwój idei narodowej i społecznej u Arabów nie doszedł jeszcze do tego stopnia, by różnice między jednem a drugiem stronnictwem miały charakter zasadniczy i by metody tych stronictw były różne. Trzeba wiedzieć, że np. w Jerozolimie zwyciężyła nie partja umiarkowana, lecz arystokratyczna rodzina arabska Naszaszibi, walcząca z rodziną Husseini. Rodziny te toczą oddawna walkę o wpływy i rywalizują ze sobą. Atoli wobec sprawy żydowskiej w Palestynie zajmują obie stanowisko negatywne. Jest charakterystycznem, że organ Naszaszibi „Marat el Szerk", pisząc o wynikach wyborów, nie wspomina ani słowem o udziale Żydów we wyborach i wzywa do jedności w obozie arabskim w pracy dla dobra miasta Jerozolimy. Być może, że odgrywa tu rolę pewnego rodzaju teror nacjonalistów arabskich i obawa przed ich opozycją. Ale czy ugoda zawarta między Żydami a rodziną Naszaszibi, wyda realne dla Żydów wyniki także w dalszym ciągu, okaże się dopiero w najbliższej przyszłości.

Program stacyj radjofonicznych

Sobota, 30 kwietnia.

Kraków (422 m) 17,15—18,40 Transmisja z Warszawy, 18,40—19 Rozmaitości. 19—19,25 Odczyt pt. „Dom, a wychowanie młodzieży" wygł. Dr. F. Przyjemski, 19,30—19,55 Odczyt pt. „Przegląd polityki zagranicznej za ostatnie dwa tygodnie", wygł. J. A. Reguła, 20—20,30 Przerwa, ewentualnie komunikaty, od 20,30 Transmisja z Warszawy.

Warszawa (1111 m) 12 Komunikat meteorologiczny. 15—15,25 Komunikat gospodarczy, 15,30—15,55 Odczyt dla maturzystów z działu „Literatura Polska" pt. „St. Wyspiański. 16—16,45 Stacja nieczynna. 16,45—17,10 Odczyt pt. „Garibaldi", — bohater Włoch". 17,15 Koncert popołudniowy. 18,40—19 Rozmaitości. 19—19,25 Odczyt pt. „Pan Tadeusz" 19,30—19,55 Pogawędka z działu „Radjokronika", 19,55—20,15 Komunikat rolniczy. 20,15—20,30 Przerwa. Przypuszczalnie komunikaty. Komunikat Messager Polonais w jęz. francuskim. 22 Sygnał czasu Komunikat meteorologiczny. 22,30 Transmisja muzyki tanecznej z hotelu „Bristol".

Wiedeń (517,2, 577 m) 16,15 Koncert. 19 Transmisja z opery wiedeńskiej. „Falstaff" opera komiczna w trzech aktach Verdiego. Jazz-band kapeli Bertold Ullmann.

Lista Nr. 98

Funduszu Łańcuchowego

na rzecz Żydowskiego Domu Akademickiego w Krakowie.

(Datki składać należy na konto PKO 406.565).

I. **Leon Fischler** z Dobrej składa 10 Zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Izaka Goldbergera, 2) Henryka Batista, 3) 3) Samuela Weissbergera — wszystkich z Dobrej; 4) Wiktora Färbera w Polanie, 5) Emanuela Wolfa w Nowym Sączu, 6) Abrahama Gellera i 7) Wolfa Fabera w Mszanie Dolnej, 8) Jakóba Zollmanna w Kasinie Wielkiej, 9) Pinkasa Stroma w Tymbarku, 10) Eljasza Afterguta w Przemyślu.

II. **Mgr. I. Kopel** z Jaworzna składa 10 Zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Aptek. I. Feuersteina w Rzeszowie, 2) Aptek. M. Paleka w Czortkowie.

III. **Żyd. Gimn. sportowe Towarzystwo** „Makkabi" ze Sosnowca składa 10 Zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Ż. K. S. Makkabi w Dziedzicach, 2) C. K. S. Warta w Częstochowe.

IV. **Dr. E. Fischler** w Żmigrodzie składa 10 Zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Dra Eliasza Miesesa, 2) Dra Józefa Hruszowskiego, 3) Henryka Einsingera, 4) Henryka Schonwettera, 5) Bernarda Krebsa — wszystkich w Żmigrodzie, 6) Mgra Dawida Jakubowicza w Wadowicach, 7) Dra Emlia Zuckera w Jaśle.

V. **Herman Gries** z Rabki składa 10 Zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Henryka Steinera, 2) Adolfa Stillera, 3) Leopolda Goldmanna, 4) Lotti Ringerową, 5) Chaima Weissbergera, 6) A. Sturma — wszystkich w Rabce; 7) Hermana Schonguta w Słonem, 8) Abrahama Goldmana w Zaborniu, 9) Abrahama Rupperta w Zaborniu, 10) Jonasa Löwingera w Chabówce.

VI. **P. Federgrün** składa 5 Zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Władysława Rumplera, 2) Mendla Birna, 3) Jakóba Goldberga i 4) Józefa Scheina w Swoszowicach.

VII. **Moses Arbeit** ze Stanisławowa składa 5 Zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Józefa Rubinfelda, 2) Pinkasa Gottlieba, 3) Eisiga Hausera, 4) Chaima Hoffmanna — wszystkich w Stanisławowie.

VIII. **Salomon Gutter** z Katowic składa 10 Zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Joachima Schaufelda w Katowicach, 2) Izaka Wolfa w Przemyślu, 3) Izaka Goldberga, 4) Gustawa Reifera, 5) Szymona Siegmanna — wszystkich w Chrzanowie, 6) Samuela Schnüra w Bielsku.

IX. **Dr. J. Sobel z Kozowej** składa 3 Zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Dra R. Rotsteina w Kozowej, 2) Dra Sz. Popiela w Rawie Ruskiej, 3) Dra Ch. Lippego w Kamionce, 4) Dra L. Rotfelda w Przemyślanach, 5) Dra M. Brunnera w Zborowie.

X. **Julinsz Weinstein z Nowego Targu składa 10 Zł., Józef Rotter z Białej 10 Zł., Herman Lustig z Łącka 5 Zł., Henryk Thieberger z Wadowic 5 Z., Ignacy Wildlauer w Szlembarku 5 Zł**

Wesoły kącik

KIEDY TRZEBA CHWALIĆ.

Chamfortowi podano w pewnym domu do kolacji znakomite wino. Przyjął je z zupełną obojętnością. Obrażony gospodarz kazał do następnego dania przynieść wino najzwyklejsze.

— Dobre wino — odzywa się Chamfort.

— To wino kosztuje dziesięć sous, gdy poprzednie było bezcenne.

— Wiem o tem. Dlatego właśnie nie pochwaliłem go. Ale to potrzebuje pochwały.

ZALEŻY.

— Czy ślepa kiszka, panie doktorze, jest istotnie całkiem niepotrzebna?

— Tak jest, dla pacjentów nie jest potrzebna, ale dla lekarzy — owszem.

Z POŻYCIA MAŁŻEŃSKIEGO.

— Twój mąż opowiada wszędzie, że się z tobą rozwodzi, bo mu nie odpowiadasz.

— Mój mąż jest idjotą! Doskonale mu odpowiadam.

DELIKATNY.

— Czy pan ma kogoś do pilnowania sklepu na wypadek, gdy go pan musi opuszczać?

— Nie! Ale ja bynajmniej nie mam zamiaru wychodzić stąd...

— Hm. Myślałem, Bo właśnie... żona pana wpadła do rzeki

Wiadomości z kraju

Z głodu chcą rodzice sprzedawać dzieci

Z Białegostoku donoszą: Przykre wrażenie wywołały dwa ogłoszenia, dowodzące o okropnej nędzy na ulicy żydowskiej. W jednem ogłoszeniu podaje matka, że z powodu nędzy wysyła troje dzieci do misjonarzy. Dzieci te śpiewają w chórze misjonarskim i wkrótce przyjmą chrzest. Matka prosi o jakąkolwiekbądź pracę, by tylko móc wyżywić dzieci i nie zmuszać je do przebywania u misjonarzy. — Drugie ogłoszenie podaje, że rodzice gotowi są sprzedać za pieniądze bezdzietnemu małżeństwu jedno ze swoich dzieci, by za otrzymane pieniądze móc wyżywić resztę dzieci.

Pożary wsi

We wsi Teosin koło Warszawy zapaliła się od niedopałka papierosa sterta zboża, wiatr przerzucił płomienie na zabudowania wsi. W mgnieniu oka stanęła cała wieś w płomieniach. Ze wszech stron nadjechały straże pożarne, które pracując przez kilka godzin, nie zdołały płomieni ugasić, gdyż walka z niszczącym żywiołem była wskutek wichury bardzo utrudniona. Spłonęło 10 zabudowań gospodarskich, straty wynoszą 80,000 zł.

* * *

We wsi Olszewiec w pow. lubelskim, wybuchł straszny pożar. Ogień ogarnął najpierw zabudowania gospodarskie włościanki Trumińskiej. Chcąc ratować bydło, wbiegła ona do obory, która jednakże momentalnie cała stanęła w płomieniach. Nieszczęśliwa spłonęła w ogniu wraz z dobytkiem. Ogień z ogromną szybkością rozszerzył się dalej, tak, iż w chwili przybycia pierwszego oddziału straży ogniowej paliło się około 15 budynków. W akcji ratowniczej wzięło ogółem udział 12 straży ogniowych z całej okolicy. Mimo to jednak żywioł zniszczył ogółem 23 osady z 70 budynkami. W zgliszczach pozostały zwęglone szczątki wielkiej ilości krów i świń, których nie zdołano uwolnić. Istnieje przypuszczenie, że pożar powstał podczas lasowania wapna.

Muraszko wyjechał zagranicę?

Wielkie wrażenie wywarła w Warszawie wiadomość, jaka rozeszła się w ubiegłą środę wieczór a mianowicie, że do Warszawy przybył uwolniony z więzienia zabójca Wieczorkiewicza i Bagińskiego, b. przodownik policji Muraszko. Podobno Muraszko wyjechał z Warszawy zagranicę. W ostatnich dniach został on zwolniony z więzienia i otrzymał posadę urzędnika w jednym z polskich konsulatów zagranicą. Do Warszawy przybył Muraszko jeszcze we wtorek. Pobyt jego w Warszawie był trzymany w ścisłej tajemnicy. We środę otrzymał paszport zagraniczny i opuścił Polskę.

Krwawy bunt w więzieniu świętokrzyskiem

Z Warszawy nadchodzą obecnie szczegóły o krwawym buncie w więzieniu świętokrzyskiem. Onegdaj około godz. 2 popołudniu dozorca Reszczygiel zaalarmował władze więzienne, że cela Nr. 32 jest pusta. Było to w porze obiadowej. W celi tej odsiadywało karę 5-ciu krwawych bandytów, a mianowicie groźny zbój Pawłowski, skazany na bezterminowe więzienie, Sikora, skazany na lat 15, Szajdukis na lat 10, Wołk na lat 8 i Wybraniec na lat 6. Była to kompanja najniebezpieczniejszych mieszkańców więzienia świętokrzyskiego.

Na alarm dozorcy straże z zewnątrz budynku rozbiegły się w tyraljerę i otoczyły więzienie, aby nikt nie mógł wykraść się za mur. Równocześnie uzbrojona w karabiny służba więzienna ruszyła na drugie piętro do mieszkania jednego z dozorców, dokąd prowadził wyłom z celi Nr. 32 na pierwszem piętrze.

Okazało się, że więźniowie zamknęli się w mieszkaniu, zatarasowali drzwi i postanowili bronić wejścia. Byli odcięci. Próbowali wydostać się przez okno na cmentarz, ale plan ten spostrzegły zewnętrzne posterunki straży i pod grozą wymierzonych luf karabinów odwiodły uciekinierów od tej drogi.

Przez zamknięte drzwi naczelnik więzienia rozpoczął pertraktacje. W odpowiedzi na to padł od więźniów strzał z rewolweru, raniąc w brzuch starszego dozorcę, Romana Cichockiego, który zmarł w kilka minut później.

Wobec takiego stanowiska bandytów straż więzienna rozpoczęła prażyć ogniem karabinowym. Około godziny trwało to oblężenie.

Buchalter i urzędnik kolejowy na czele szajki bandyckiej

Groźna szajak bandycka, grasująca od dłuższego czasu w Chełmszczyźnie, została onegdaj zlikwidowana. Po ostrej strzelaninie ujęto żywcem 6-ciu bandytów. Sensację tej afery stanowi fakt, że na czele bandy stał 30-letni mieszkaniec Chełma, Antoni Stawarski, z zawodu buchalter. Stawarski pracował do niedawna, jako buchalter w składzie przyborów dewocyjnych w Lublinie. Na stanowisku tem dopuścił się kradzieży, za co skazany został na 3 miesiace więzienia.

Po odsiedzeniu kary w więzieniu, gdzie widocznie odbył „odpowiednią praktykę", zorganizował bandę, na czele której napdał, grabił i mordował mieszkańców Chełmszczyzny.

Adjutantem jego był 25-letni Kajetan Sniatowski, zredukowany urzędnik kolejowy z powiatu włodawskiego. Ujęci bandyci staną przed sądem doraźnym.

—o—

ZJEDNOCZENIE ŻYDOWSKICH BIUR EMIGRACYJNYCH. W lokalu „Iki" w Warszawie odbyło się pierwsze posiedzenie komitetów dla spraw emigracyjnych, w którem wzięli udział przedstawiciele „Hijasu" „Jeasu" i „Iki". W posiedzeniu wziął także udział przedstawiciel centrali berlińskiej dr. Bernstein. Ukonstytuował się ostatecznie ogólny komitet, który objął wszystkie funkcje tych organizacyj w Polsce, jakoteż prowadzenie wszystkich spraw, pozostających w łączności z emigracją z Polski.

ROZWIĄZANIE RADY MIEJSKIEJ W LUBLINIE. Po rozwiązaniu rad miejskiej w Warszawie, Radomiu, Siedlcach i Wilnie, z kolei ma nastąpić rozwiązanie rady miejskiej w Lublinie. Odnośny wniosek został już nadesłany przez wojewodę lubelskiego p. Remiszewskiego; w najbliższych dniach spodziewana jest w tej sprawie decyzja p. ministra spraw wewnętrznych, zgodna z wnioskiem wojewody.

NOWE DWA WYDZIAŁY NA UNIWERSYTECIE WARSZAWSKIM. Dyskutowana od dłuższego czasu sprawa podziału dotychczasowego wydziału filozoficznego na Uniwersytecie Warszawskim na wydział humanistyczny i wydział matematyczno- przyrodniczy została ostatecznie i formalnie załatwiona. Rozporządzenie o dwóch nowych wydziałach będzie obowiązywać od początku przyszłego roku akademickiego.

POŚWIĘCENIE INSTYTUTU AERODYNAMICZNEGO W WARSZAWIE. Poświęcenie pierwszego i jedynego w Polsce Instytutu Aerodynamicznego w Warszawie, odbędzie się w maju br., w czasie trwania Wielkiej Wystawy Lotniczej.

KAPITAN ORLIŃSKI ROZPOCZĄŁ PODRÓŻ DO AMERYKI. Znany pilot armji polskiej kapitan Orliński wyjechał onegdaj aeroplanem do Ameryki. Kapitan Orliński wygłosi w Ameryce szereg odczytów o lotnictwie polskiem.

DWA NIEUDANE LOTY AEROPLANÓW. Onegdaj na lotnisku fabryki Plage- Laśkiewicz w Lublinie omal nie zdarzyła się katastrofa lotnicza. Samolot typu „Junkers", własność „Aerolotu", wiozący 5 pasażerów z Warszawy do Lwowa, musiał lądować na lotnisku w Lublinie, gdyż pilot zauważył po wylocie z Warszawy defekt w motorze. Po porozumieniu się telefonicznem z Warszawą, firma „Aerolot" wysłała drugi aparat, który jednakże podczas lądowania w Lublinie połamał podwozie i śmigła. Wypadku z ludźmi na szczęście nie było.

SKAZANIE KAPITANA MIKUTY ZA ZDRADĘ STANU. W głośnym procesie o zdradę stanu, jaki toczył się w warszawskim sądzie wojskowym, zapadł wyrok, skazujący kapitana Mikutę na 14 i pół roku ciężkiego więzienia z pozbawieniem praw oraz na wydalenie z wojska.

SKONFISKOWANIE 4.000 kg ZGNIŁYCH RYB W WARSZAWIE. Warszawskie władze sanitarne skonfiskowały wczoraj 4.000 kg. zgniłych ryb w Halach Mirowskich. Świadectwem nędzy szczególnie wśród ludności żydowskiej jest fakt, że załadowane przez władzę ryby porywały kobiety, przeważnie Żydówki, a niektóre z nich zaczęły zajada ćna surowo minogi. Dopiero policja rozpędziła tłum.

WYBUCH POCISKU W REMBERTOWIE. Na poligonie w Rembertowie wybuchł pocisk, którego odłamkiem został ranny przechodzący robotnik Jan Pyński. W stanie ciężkim Pyński został przewieziony do szpitala Przemienienia Pańskiego.

Celem uniknięcia przerwy w wysyłce pisma prosimy o rychłe odnowienie prenumeraty na miesiąc maj

Z teatru, literatury i sztuki

— **Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO.** Dziś w sobotę „Cyrano de Bergerac" z p. Niewiarowiczem w roli tytułowej. Roksanę kreuje po raz pierwszy p. Hańska. Zresztą obsada premjerowa. Na jutrzejszem przedstawieniu popołudniowem „Potęga reklamy". Próby z widowiska patrjotycznego „Wolne miasto" K. Krumłowskiego pod kierunkiem reż. Jednowskiego dobiegają końca.

— **TEATR OPERETKA NOWOŚCI.** Dziś w sobotę o godz. 8-mej wiecz. do wtorku 3-go maja włącznie klasyczna operetka francuska Hervego „Nitouche". W niedzielę 1-go maja i we wtorek 3-go maja o godz. 4-tej pop. „Nitouche". Ceny miejsc na wszystkie przedstawienia od 1 zł do 3 zł 50 gr.

— **IGNACY MANN,** świetny nasz tenor, który w ostatnich czasach odniósł występami swemi w Wiedniu i zagranicą poważne sukcesy i został entuzjastycznie przyjęty, wystąpi w Krakowie tylko raz jeden, a to dziś, tj. w sobotę 30 bm. w Starym Teatrze i wykona program złożony z najświetniejszych aryj operowych.

— **XENIA BELMAS,** znakomita śpiewaczka wystąpi w Starym Teatrze w niedzielę 1 maja br. i wykona wspaniały program.

— **MIKOŁAJ ORŁOW** jeden z najświetniejszych pianistów doby współczesnej koncertuje w Starym Teatrze we środę 4 maja br.

— **PRZEDSTAWIENIE DLA DZIECI.** Opieka pozaszkolna dla dzieci robotniczych (Krakowska 23), prowadzona przez Żydowską Organizację szkolną oraz Towarzystwo „Nasze Dzieci", urządza w niedzielę 1 maja o godz. 3 pop. w sali Żydowskiego Teatru przy ul. Bocheńskiej l. 7 święto wiosny dla dzieci. Dzieci odegrają w języku żydowskim fantastyczną sztukę I. Giligicza „Wyswobodzenie wiosny" z tańcami układu p. Anny Wachsmannówej i z muzyką dyrektora Sperbera.

REPERTUARY TEATRÓW KRAKOWSKICH

TEATR MIEJSKI IM J. SŁOWACKIEGO
(pocz. o godz. 7'30 wiecz.)

Sobota: „Cyrano de Bergerac".
Niedziela: pop. „Potęga reklamy".

TEATR POPULARNY NOWOŚCI
(pocz. o godz. 8 wiecz.)

Sobota: „Nitouche".
Niedziela: pop. i wiecz. „Nitouche".

REPERTUAR KINOTEATRÓW

REDUTA: „Jedynaczka szefa policji", „Przeprowadzka z przeszkodami", „Jezioro pięciu palców".
SZTUKA: „Słowik hiszpański".

UCIECHA: „Faworyta Rotszylda".
BAGATELA: „Człowiek z autem".
WARSZAWA: „Zakazaned rogi", oraz „W pogoni za żywym skarbem".

W KANADZIE NIE UZNAJE SIĘ ROZWODU ŻYDOWSKIEGO. Sąd kanadyjski wydał orzeczenie, z którego wynika, że rozwód udzielony według prawa żydowskiego, a nie na podstawie wyroku sądowego, nie posiada znaczenia prawnego. Niejaki Watnik ożenił się z drugą żoną op uzyskaniu u rabina rozwodu z pierwszą żoną. Sędzia unieważnił ślub z drugą żoną, lecz nie pociągnął do odpowiedzialności Watnika za bigamję, ponieważ Watnik działał w dobrej wierze, przypuszczając, że rozwód uzyskany tylko u rabina wystarczy, by móc się ożenić powtórnie.

KRONIKA

Wschód słońca 4 m. 09 | Kwiecień 30 Sobota 28 Nisan 5687 | Zachód słońca 18 m. 56

— OSOBISTE. Poseł Dr. Thon wyjechał do Londynu na posiedzenie Komitetu Wykonawczego (A. C.) Organizacji Sjońskiej.

— ODZNACZENIA. Dnia 29 bm. wręczył wojewoda Darowski w obecności prezesa Dyrekcji Poczt i Telegrafów Dra Jarczyńskiego złoty „Krzyż Zasługi" p. Julianowi Walczewskiemu, dyrektorowi urzędu pocztowego i telegraficznego Kraków 2 i srebrny „Krzyż Zasługi" p. Marjanowi Orzelskiemu, naczelnikomi poczty Kraków 5.

— PROGRAM OBCHODU SWIĘTA TRZECIEGO MAJA przedstawia się następująco: W poniedziałek 2 maja o godzinie 14-tej strzelanie konkursowe na Woli Justowskiej, o godz. 18-ej akademja wojsk. w Ujeżdżalni na ul. Zwierzynieckiej, o godzinie 20-tej akademje: w Starym Teatrze, w kasynie wojskowem i wieczornica w „Sokole". We wtorek 3 maja o 6-tej pobudka orkiestr wojsk. i pochód ulicami miasta, godzina 9-ta nabożeństwo w katedrze na Wawelu i w świątyniach niekatolickich (także w templu przy ul. Podbrzezie), godz. 10-ta msza polowa na Błoniach, godz. 15-ta igrzyska sportowe na stadjonie wojsk. na Błoniach, od 15 do 18-tej zabawa dla dzieci w Starym Teatrze, godzina 19.30 uroczyste przedstawienie w teatrze im. Słowackiego- poprzedzone okolicznościowem przemówieniem.

Prezydjum miasta i komitetu obchodu apeluje do mieszkańców miasta, by w dniu święta państwowego domy i okna udekorowali chorągwiami, dywanami, portretami, nalepkami itd.

— POSIEDZENIE CENTRALNEJ KOMISJI SZEKLOWEJ odbędzie się w poniedziałek, dnia 2 maja o godzinie 8-mej wieczór w lokalu Organizacji Sjońskiej, Stradom 15.

— POSIEDZENIE RADY WYZNANIOWEJ odbędzie się w poniedziałek, dnia 2 maja o godzinie 5 i pół popoł. i we wtorek, dnia 3 maja o godzinie 4 popoł. w sali obrad Rady wyznaniowej Gminy izraelickiej w Krakowie. Na porządku dziennym: uregulowanie ulicy Jerozolimskiej wiodącej do nowego cmentarza, sprawozdanie szpitalne za rok 1926, ciąg dalszy dyskusji budżetowej(!), podwyższenie opłat cmentarnych, przebudowa rzeźni drobiu, wniosek komisji rewizyjnej w sprawie zamknięcia rachunkowego za rok 1924, sprawozdanie z łaźni gminnej przy ul. Paulińskiej za rok 1926, rozpisanie konkursu na 2 stypendja po 250 zł. im. wiceprezydenta Sarego dla słuchacza Uniw. Jag. i ucznia Talmud Tory, pożyczka w kwocie 20.000 zł. stowarzyszeniu „Gemilas Chesed".

— NA POSIEDZENIU SEKCJI ekonomicznej i policyjno-budowlanej Rady miejskiej rozpatrzono sprawę rozdania robót na przebudowę budynków postajennych na dawnej kontumacji w Dz. XVII na objekty mieszkalne, budowę kiosku miejskiego z 5-ciu sklepami w narożniku ul. Lubicz i placu Kolejowego oraz na przebudowę zabudowań po elektrowni podgórskiej przy ul. Nadwiślańskiej na miejski dom noclegowy i zatwierdzono definitywnie oferty na te budowy. Roboty wstępne będą natychmiast rozpoczęte. W dalszym ciągu zatwierdziły sekcje linie regulacyjne ul. Salinarnej w Dz. XXII, oraz dla realności miejskiej po Wołodkiewiczach przy ul. Lubicz i Pawiej i dla placu przy wylocie ul. Rakowickiej vis-a-vis wylotu ul. Modrzewiowej — tudzież zatwierdziły parcelacje gruntów prywatnych w Dz. XVII nad Białuchą.

— Z WYSTAWY RADJOWEJ. Dziś, w sobotę i jutro w niedzielę odbędą się dwa wielkie festyny na placu wystawowym. Oprócz koncertu „Polskiego Radja", w przerwach grać będzie orkiestra wojskowa. Podczas zabawy odbędzie się losowanie koła szczęścia, a publiczność będzie miał sposobność wygrać aparaty detektorowe oraz inny radjosprzęt. W restauracji urządzonej na wielkiej werandzie odbędzie się wieczorem zabawa. Frekwencja zwiedzających i ruch handlowy na wystawie wzmaga się z każdym dniem. Wystawa otwarta będzie tylko do 8 maja włącznie, wobec czego wycieczki z prowincji winny przybyć wcześniej do Krakowa. Komitet wyjaśnia na liczne zapytania, że wycieczki złożone z powyżej 30 osób otrzymują na kolejach 33 proc. zniżki, to jest 66 w obie strony, jednak po uprzedniem zawiadomieniu komitetu o terminie przybycia na wystawę.

— ZNOWU PODWYŻKA CEN CHLEBA. Wczoraj odbyło się w magistracie posiedzenie miejskiej komisji do badania cen pod przewodnictwem wiceprezydenta miasta dra Wielgusa. Po przesłuchaniu opinji komisji prezydjum miasta ustaliło następujące ceny chleba, które obowiązywać będą od dnia 30 bm. I tak: 1 kg chleba żytniego jasnego kosztować będzie 68 gr., zaś ciemnego 54 gr. Chleb wypiekany w piekarni miejskiej, kosztować będzie 64 gr. W sklepikach o 2 gr. więcej.

— KONKURS WYSTAW SKLEPOWYCH ogłasza Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie, dostępny wszelkim przedsiębiorstwom handlowym i przemysłowym, posiadającym frontowe lokale sprzedażne na obszarze miasta Krakowa. Firmy, pragnące wziąć udział w konkursie, nadesłać mają do dnia 10 maja br. pisemne zgłoszenia do Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie (ul. Długa 1, I. p.) Wraz ze zgłoszeniem uiścić należy wpisowe w wysokości 10 zł. od każdego okna wystawowego, zgłoszonego do konkursu. Prace sądu konkursowego nad rozpatrywaniem zgłoszonych wystaw rozpoczną się 11 maja br. Wyniki konkursu ogłoszone będą w dniu 16 maja br.

— NA CZAS TRWANIA TARGÓW POZNANSKICH t. j. od dnia 1 do 10 maja br. uruchamia się między Poznaniem a Krakowem pociąg Nr. 409/410. Pociąg 410 przejdzie z Krakowa do Poznania po raz pierwszy w nocy z dnia 30 kwietnia na 1 maja, po raz ostatni w nocy z dnia 10 na 11 maja br.

— PORADNIA DLA DZIECI ANORMALNYCH. Klinika neurologiczno psychiatryczna U. J. w Krakowie, Kopernika 48 zawiadamia, że poradnia dla dzieci wyjątkowych (nerwowych, niedorozwiniętych i trudnych w wychowaniu) czynną jest we wtorki i czwartki od godziny 10 do 11 tej przedpołudniem. Z porad korzystać mogą dzieci rodziców niezamożnych, przysłane przez lekarzy szkolnych.

— OFIARA ZAWODU. Dnia 28 o północy przywieziono do Krakowa konduktora kolejowego Wilka, któremu pociąg na stacji w Szczakowej odciął obie nogi.

— „MIŁY" BRACISZEK. Wczoraj rano przewieziono do Krakowa pociągiem z Mydlnik Franciszka Nęcka, (lat 23) rolnika ze wsi Chrząstka, którego rodzony brat w czasie sporu familijnego na tle majątkowem uderzył naprzód kamieniem w głowę, a następnie rzucił się na niego z siekierą, zadając mu obuchem szereg ran na całem ciele. Po zabandażowaniu ran, dyżurny lekarz Pogotowia przewiózł ofiarę wojowniczego brata na oddział chirurgiczny.

— CZYJE WEKSLE I BRANZOLETA? Dnia 28 bm. zdeponował na 1. komisarjacie policji, przy ul. Starowiślnej l. 15, Alfred Korzeniak teczkę skórzaną czarna z zawartością 6 weksli na ogólną sumę 9.250 zł. — Znaleziono złotą branzoletkę, którą zdeponowano na III. komisarjacie policji, przy ul. Siemiradzkiego l. 24.

— NA SZKODĘ FIRMY SCHENKER, Rynek gł. 15 skradziono z otwartego sklepu 11.90 m materji welwetowej, wartości 300 zł.

— KRADZIEŻ 28 PAR BUTÓW. Józef Cygankiewicz, posługacz, zgłosił do policji, że dnia 28 bm. podczas przewożenia skradziono na szkodę firmy Benner Finkelstein paczkę z obuwiem w ilości 28 par bucików wartości 558 zł.

—o—

KOMUNIKATY

— „HEATID PRZYSZŁOŚĆ" (Zielona 17). Dziś w sobotę plenarne zebranie członków połączone z odpow. red. „Żywego Dziennika" Początek o godz. 4 popoł.

— KOLO ŻYDOWSKICH PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH „AWODAH". Dziś w sobotę o godz. 7.30 wieczorem zebranie członków w sali „Ezry", Krakowska 43. Przybycie wszystkich obowiązujące.

— DZIŚ W SOBOTĘ o godz. 3 pop. w sali Bnej Sjon (Zielona 17), wykład wstępny do cyklu wykładów, o młodej literaturze hebrajskiej w Seminarjum prowadzonem przez p. Benziona Katza. Temat wykładu: „U. N. Guesin"

— SBP. „HITACHDUT" KRAKÓW. Dziś w sobotę o godz. 7'30 wiecz. w lokalu przy ul. Krakowskiej 41 (sala Ezry) odbędzie się zebranie członków i sympatyków Hitachdutu. Referować będą tow. adw. Dr Menasche i Spiro n. t.: „Święto świata pracy"

— HITACHDUT JASŁO! We wtorek dnia 3 maja br. zebranie młodzieży z odczytem n. t. „Młodzież i idea odrodzenia narodn żydowskiego" oraz zgromadzenie publiczne z referatem n. t. „Walka o nasz światopogląd w ulicy żydowskiej". Referent adw. Dr Menasche z Krakowa.

— OSTATNI DZIEŃ MIĘDZYNARODOWEGO TURNIEJU W KINIE NOWOŚCI. Dziś w sobotę walczą o pierwszą i drugą nagrodę mistrz Polski Teodor Sztekker i Zygmunt Pooshoff szampion żydowski. Walka ta prowadzoną będzie bez ograniczenia czasu i punktów. Spotkanie Sztekkera z Pooshoffem będzie nieoficjalną walką o tytuł mistrza Europy, gdyż obaj zapaśnicy podczas turnieju o mistrzostwo Europy, zdobytego przez Sztekkera, walki z powodu wypadku nie ukończyli. Po walkach uroczyste rozdanie nagród zwycięzcom. Isza nagroda zł 2.500, II-ga zł 2.000, III-cia zł 1.500, IV-ta zł 1.000.

Krwawy bunt w więzieniu świętokrzyskiem

Dokończenie wiadomości ze str. 8-mej pod pow. tytułem

Wreszcie więźniowie oświadczyli gotowość otwarcia drzwi. Straż więzienna weszła do kryjówki. Okazało się, że w czasie strzelaniny bandyta Szajdukis odniósł lekką ranę. Zbiegów zakutych w kajdany odprowadzono do pojedyńczych cel.

Doraźne śledztwo stwierdziło, że więźniowie przygotowali dziurę w suficie już od trzech tygodni przy pomocy borów i pilki, zrobionej z obręczy od wiaderka.

Bandyci zamierzali wypuścić innych więźniów, rozbroić straże i w ten sposób wydostać się z więzienia.

Sledztwo nie zdołało jeszcze ustalić, skąd więźniowie posiadali dwa rewolwery.

Z GIEŁDY

Giełda krakowska.

Kraków, 29. 4. Akcje niejednolite. Dolar słabiej.

Akcje: Hipoteczny 1.30, Zarobkowy 19, Tonan 0.70, Zieleniewski 23, 23.75, Trzebinia 0.67, Górka 44, 44.50, Siersza 5.45, 5.50, Azot 5.50, Chybie 6.70.

Zebranie efektów przeszło pod znakiem tendencji mocnej jedynie dla niektórych papierów ciężkich. Poszukiwano silnie Zieleniewskiego po kursach zwyżkowych przy dużych obrotach jak i Górkę. Z innych Siersza górnicza i Azot mocniej. Reszta papierów na ogół bez zmiany przy małem zainteresowaniu. Pod koniec zebrania Zieleniewski nieco się osłabił w towarze 23.40. Ruch na ogół dość silny.

Z niekotowanych papierów faworytem było Jaworzno, które w stosunku do dnia wczorajszego znacznie zyskało na kursie przy silnem zainteresowaniu i dużych obrotach, w transakcji 22.50—23. Z innych papierów B. Polski 158—157, Nobel 4.20—4.25 i Nafta Polska 0.49—0.53, nieco mocniej. Gazy wschodnie 32, Cegielski 46.75—47, Lokomotywy 2.20, Len 0.29, Nafta Krosno 0.15 i Nitrat 0.35, bez zmiany. Obroty na ogół znaczne.

Na rynku walut i dewiz panowała tendencja nieco słabsza, szczególnie dla dolara gotówkowego jak zwykle przed zbliżającem się ultimem miesiąca, skutkiem silniejszej podaży Zainteresowanie słabe. W Krakowie gotówka dolarowa 8.92 i pół do 8.92 3/4, czeki bankowo 8.94 i pół do 8.95 (bez zmiany). Warszawa gotówka 8.92—8.92 i pół, czeki 8.94. Lwów gotówka 8.92 1/4—8.92 i pół, czeki 8.94 i pół do 8.95. Katowice gotówka 8.92 3/4—8.93 1/4, czeki 8.95. Bank Polski płacił w dalszym ciągu za gotówkę 8.89, za czeki 8.91. Reszta dewiz przy minimalnych różnicach utrzymane, z wyjątkiem Medjolanu słabiej, który kształtował się na poziomie 47.50 zł za 100 Lirów.

Nie będzie rekonstrukcji gabinetu

Warszawa, 29 4. PAT. P. A. T. upoważniona jest do kategorycznego stwierdzenia, że pogłoska jaka ukazała się w „Rzeczypospolitej“ o zamierzonej jakoby rekonstrukcji gabinetu jest całkowicie zmyślona.

Ostatni dzień turnieju szachowego w Łodzi

Rubinstein przegrywa do Kleczyńskiego.

Łódź, 29 4. PAT. Ósmy dzień turnieju szachistów o mistrzostwo Polski przyniósł największą jak dotąd sensację a mianowicie Rubinstein przegrał do Kleczyńskiego, pozatem Blass wygrał z Friedmanem (Lwów), Makarczyk z Daniuszewskim, Łowcki przegrał z Frydmanem z Warszawy. Pozatem partje Dr Kohn — Chwojnik, Kolski—Dr. Tartakower, Regedziński—Kremer — zostały odłożone.

Ukończenie prac przygotowawczych

międzynarodowej konferencji gospodarczej w Genewie

38 broszur o europejskim kryzysie gospodarczym.

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Genewa, 29 4. (D) Kroki przygotowawcze wokół międzynarodowej konferencji gospodarczej w Genewie, uważać można za ukończone. I tak odbyć się mają cztery posiedzenia plenarne konferencji przy udziale około 500 delegatów, ponadto obradować będzie w ciągu trzech tygodni szereg subkomisyj konferencji, w której udział bierze 50 państw, w tem 21 europejskich. W konferencji udziału nie biorą jedynie Rumunja, Jugosławja, Hiszpanja, Łotwa i Litwa. Inne państwa wysyłają przeważnie po pięciu delegatów oficjalnych i dziesięciu ekspertów. Dotąd ukazało się w związku z konferencją gospodarczą w Genewie 38 broszur, w tem 20 o kryzysie handlu, a 18 o przesileniu w przemyśle.

Konferencja ministrów S. Z. i prasy Małej Ententy

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Praga, 29 4. (D) Termin konferencji ministrów spraw zagranicznych Małej Ententy ustalono już definitywnie na dni 12—14 maja w Joachimsthalu. Tu odbędzie się również zjazd prasowy przedstawicieli Małej Ententy.

Wycofanie wojsk okupacyjnych z zagłębia Saary

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Berlin, 29 4. (T) Z Zagłębia Saary wycofano dziś 2 szwadrony kawalerji francuskiej, przyczem jest to dopiero początek dalszego wycofywania wojsk okupacyjnych z zagłębia Saary.

Zatrudnienie bezrobotnych przy pracach publicznych

w Jerozolimie

Berlin, 29 4. (Ziko) Z Jerozolimy donoszą, że podjęto tam szereg robót publicznych celem zatrudnienia bezrobotnych, którym wstrzymano wypłatę zasiłków. W tym celu preliminowano sumę 66 tysięcy funtów egipskich, z których 22 tysiące stawiła do dyspozycji Egzekutywa Sjońska z funduszów Keren Hajessod, zaś resztę w wysokości 44 tysięcy funtów egipskich pokryć mają instytucje publiczne, a także Uniwersytet Jerozolimski, który podejmie szereg prac wokół rozbudowy.

Nie będzie waloryzacji ceł

Warszawa, 29. 4. PAT. Minister skarbu komunikuje, że wiadomość podana przez jedno z pism warszawskich o powołaniu przez ministerstwo skarbu specjalnej komisji dla zbadania warunków i okoliczności, w jakich mogłaby się odbyć waloryzacja ceł jest pozbawiona prawdy. Ministerstwo skarbu nie powołało w tej sprawie żadnej komisji i uważa tę sprawę za nieaktualną.

Anglja zaniepokojona rozbudową floty francuskiej

Londyn, 29 4. (L) Tutejsze sfery wojskowe i polityczne zaniepokojone są francuskimi planami rozbudowy floty, która wzrość miałaby znaczine na sile w najbliższych kilkunastu latach.

Wyroki w Pekinie

Londyn, 29 4. (L) Jak donoszą z Pekinu, zasądzono tam na 12 lat więzienia dalszych 4 komunistów, aresztowanych w ambasadzie rosyjskiej.

Hindenburg ustąpi z końcem br.?

Berlin, 29 4. PAT. Dziennik „Saechsisches Volksblatt“ wychodzący w Dreźnie donosi, że prezydent Hindenburg ma zamiar ustąpić ze swego stanowiska w końcu 1927 r. Prezydent Hindenburg ma zamiar jeszcze obchodzić 80-tą rocznicę swych urodzin na stanowisku prezydenta, poczem jednak ze względów osobistych ma zamiar zrzec się prezydentury. Jak twierdzi dziennik, upatrzył już swego następcę w osobie b. kanclerza Luthera. (W ten sposób sprawdza się podana już przez nas przed kilku dniami wiadomość. — Przyp. red.)

Polska zagranicą

Bruksela, 29 4. PAT. Wczoraj przybyła tu z Polski wycieczka gospodarcza z prezesem Wieniawskim na czele.

Członkowie wycieczki przyjęci zostali przez przez centralny związek przemysłowców belgijskich. Dziś wycieczka udała się do Antwerpji.

* * *

Praga, 29 4. (D) Na festiwalu muzyki polskiej w Pradze czeskiej odśpiewa 6 maja chór czeski „Hlahol“ utwory polskich polifonistów z doby Jagiellońskiej, a prelekcję objaśniającą wypowie Dr Melania Grafczyńska. Produkcje odbędą się w Koncertowej sali Państwowego konserwatorjum.

* * *

Nicea, 29 4. PAT. W konkursie hippicznym o puhar narodów, pierwsze miejsce zajęła Anglja, drugie Belgja, trzecie Francja, czwarte Hiszpanja, piąte Włochy, szóste Polska. Wedle ilości i jakości wygranych nagród w ogólnej klasyfikacji pierwsze miejsce przypadnie prawdopodobnie Francji, drugie Polsce, trzecie Anglji, czwarte Belgji.

Odczyt Al. Skrzyńskiego w Paryżu

Paryż, 29 4. PAT. W instytucie Carneggiego odbył się odczyt b. ministra S. Z., Skrzyńskiego o nacjonaliźmie i internacjonaliźmie. Obecni byli m. in. ambasador Chłapowski, poseł Skirmunt, ambasadorowie Laroch i Panaffieu.

Rokowania „S. A. Nobel“ z „Naphta“ A. G.“

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 29 4. (D) Rozpoczęły się tu rokowania pomiędzy polską spółką naftową Nobel i Synowie, a wiedeńską „Naphta, A. G.“. Rokowania, które znajdują się narazie w stadjum początkowem, mają być sfinalizowane jeszcze z końcem maja br.

Eksport nafty sowieckiej

Moskwa, 29 4. PAT. W czasie od października do marca eksport nafty sowieckiej zagranicę wyniósł 887,9 tysięcy ton. W stosunku do tego samego czasu roku zeszłego wzrost eksportu nafty wyraża się 42 procent. Eksport nafty zbliża się do poziamu z r. 1913.

O odrębną gminę żyd w Hajfie

Hajfa, 29 4 (ŻAT). Rada gminy żydowskiej w Hajfie zwróciła się telegraficznie do Sądu Najwyższego z prośbą o decyzję w sprawie utworzenia odrębnej gminy żydowskiej w Hajfie. Wybory do rady miejskiej w Hajfie wyznaczone zostały na dzień 16 maja.

Wystawa rolnicza w Hajfie

Jerozolima, 29. 4 (ŻAT). Rząd palestyński postanowił zorganizować wielką wystawę rolniczą i przemysłu rolnego. Wystawa otwarta będzie w Hajfie dnia 21 września.

Z OSTATNIEJ CHWILI.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29 4. Sin. Ministerstwo skarbu komunikuje, że kasa wspólna posiadaczy obligacyj publicznego długu austrjackiego i węgierskiego w Paryżu przy Boulevard de Courcelle 22 rozpoczyna z dniem 8 kwietnia wypłaty dla 3-procentowych obligacyj uprzywilejowanych Towarzystwa austrjackiego i węgierskiego kolei żelaznej. Kupony płatne są w francuskich bankach Banque de Paris et des Pays Bas i w Credit Lyonnais. Ministerstwo przypomina, że termin złożenia wymienionych obligacyj do ostemplowania i zaopatrzenia w kupony upływa 1 października br. Posiadacze winni więc zgłosić się we własnym interesie w jednym z wymienionych banków.

ZALICZKA NA PODATEK DOCHODOWY (połowa zeznanej kwoty) płatną jest do dnia 1 maja. Sprostowanie powyższe podaje „Przegląd Kupiecki“.

DROBNE OGŁOSZENIA

ABSOLWENTKA uniwersytetu udziela lekcji języka niemieckiego i francuskiego. Zgłoszenia z grzeczności przyjmuje: Weinberg, Miodowa 20.

POSZUKUJĘ zdolnej panny do białego haftu maszynowego oraz uczennic. Zgłoszenia: Grodzka 10, w podworcu.

LEKCJI francuskiego, niemieckiego (gramatyka, konwersacja, literatura) udziela nauczycielka gimn. Metoda pierwszorzędna. Warunki przystępne. Zgłoszenia: Kraków, ul. Zielona 11, II piętro, ganek.

PODRÓŻUJĄCY możliwie z działu węglowego, zdolny, energiczny, wymowny, zostanie natychmiast przyjęty. — Zgłoszenia pod „Węgiel" do Adm. „N. Dziennika".

PODRÓŻUJĄCY, którzy do swych artykułów mogą zabrać kolekcję płaszczy deszczowych i rękawiczek, zechcą złożyć oferty pod „Prowizja" do Biura ogłoszeń Stattera, Rynek 8.

2.000 DOLARÓW jako czynsz za 10 lat. Blisko Uniwersytetu. Zgłoszenia pod „Nadbudówka" do Biura Stattera, Rynek 8.

DYWANY, linoleum, ceraty, narzuty, kapy, portjery, drelichy na story, markizy, chodniki kokosowe dla pensjonatów: Halpern, Kraków, Poselska 18.

KRYNICA Pensjonat „Jana" koło Nowych Łazienek już otwarty. — Zgłoszenia przyjmuje Zarząd Henryk Fischler.

OD 28 ZŁ. PŁASZCZE GUMOWE zagraniczne poleca A. Bross, Kraków, Florjańska 44. (Narożnik obok Bramy Florjańskiej).

DYWANY, ceraty, linoleum, chodniki, kapy na łóżka, firanki, płachty i płótna nieprzemakalne, artykuły gumowe, przybory podróżne i tapicerskie poleca najtańszej hurtownie i częściowo P. Müntz, Kraków, ul. Bożego Ciała 19. Filja: Rynek gł. 8 (róg Siennej). Dla P. T. Urzędów, hoteli i pensjonatów specjalny rabat.

GRAMOFONY i patefony zagraniczne tanio i na dogodnych warunkach: Kraków, Szpitalna 4, w podwórzu.

FIRANKI od najtańszych do najwykwintniejszych, — story od 18 zł. — kapy od 38 zł. — trzyczęściowe od 20 zł. — poleca wytwórnia firanek, Podgórze, ul. Traugutta 15, II. piętro.

Wykonuje się również haftem ręcznym i maszynowym z powierzonych materjałów.

POSZUKUJE SIĘ osoby inteligentnej, w średnim wieku (Żydówki), jako towarzyszki dla starszej pani. Zgłoszenia: Orzeszkowej 9, u właścicielki domu.

NAUKA języka angielskiego. Metoda, gwarantująca opanowanie języka w krótkim czasie. Lekcje indywidualne i zbiorowe. Ceny przystępne. Kursa Naukowe „WIEDZA", Kraków, Studencka 14, I. piętro.

UNIEWAŻNIA SIĘ zaświadczenie z P. K. U. Rzeszów, wystawione na nazwisko Józefa Rudnego z Ostrowa.

SZYMON HIRSCH Storch, ur. 1893 w Bochni, unieważnia zgubioną wojskową kartę zwolnienia i paszport.

PODRÓŻUJĄCY z branży kolonjalnej i spożywczej, zdolny i wprowadzony u klijenteli, poszukiwany. Zgłoszenia pod „Zdolny i uczciwy" do Biura Stattera, Rynek 8.

NAJNOWSZE kapelusze damskie, oraz Sztumpy we wszystkich kolorach i w różnych deseniach poleca po najtańszych cenach filja fabryki Grossa, Kraków, Stradom 27.

ZNACZNE UBOCZNE DOCHODY może mieć w łatwy sposób każdy urzędnik lub urzędniczka państwowa w czynnej służbie lub na emeryturze, takssamo urzędnicy prywatni. — Uprasza się o pisemne podanie bliższego adresu do Adm. „N. Dziennika" pod „Uboczne dochody".

POSZUKUJEMY urzędnika możliwie z branży żelazno-technicznej. Oferty pod „Pilny" do Biura ogłoszeń Stattera, Rynek gł. 8.

POSZUKUJĘ korespondentki (ta) polsko-niemieckiej ze znajomością buchalterji. Reflektuje się tylko na siłę pierwszorzędną: Biuro techniczne Szajer, pl. WW. Świętych 8.

Siwe włosy odzyskują naturalny kolor i połysk przez stosowanie środka „Rislaurin", przywracającego i odświeżającego ich wygląd — Cena Zł. 6·— Działa również jako wybitny środek do pielęgnowania włosów

Dr. C. Sparry & Co., Gdańsk.

„Marka światowej sławy"

Dla zdrowia dzieci!
przez powagi lekarskie zalecany.
HAYA PUDER antiseptyczny
i MYDŁO HYGIENICZNE
dla niemowląt i dzieci

Tysiące podziękowań! Ostrzega się przed naśladownictwami!
Dlatego żądać należy wszędzie tylko PUDRU HAYA
Do nabycia we wszystkich aptekach i drogerjach.
Główny skład wysyłkowy:
S. HAY, aptekarz,
LWÓW

BLEDNICĘ, **niedokrwistość** usuwa działa wzmacniająco, odżywczo, podnieca apetyt, nieoceniony środek dla rekonwalescentów

Mra Krzysztoforskiego Wino chinowo-żelaziste

na malagże hiszpańskiej. — Do nabycia we wszystkich aptekach i drogerjach — Cena za Fl. 4·25 Zł, pół 2·40. We własnym interesie żądać wyraźnie Mra Krzysztoforskiego Wino chinowo-żelaziste.

Laborator. chem.-farm. Mr M. Krzysztoforski, Tarnów

LEOPOLD HUTTERER KRAKÓW
Największy wybór gramofonów i płyt krajowych i zagranicznych Grodzka 43

Praktykanta

z lepszego domu z ukończoną V. gimnazjalną lub IV. wydziałową, przyjmie Dom Meblowy M. Piemowski, Kraków Mały Rynek L. 2.

Pallas Atena
Deserowa
Mleczna
Gorzka

Najprzedniejsze gatunki czekolady fabryki
„Optima" S.A. Kraków.

DOMY W BERLINIE i WROCŁAWIU

mogą być natychmiast sprzedane za gotówkę. Przeprowadzam ugodowe załatwienie sprzeczności kontraktowych, zaczepionych kontraktów kupna i sprzedaży, oraz dostarczam kapitałów potrzebnych do tego celu. Obejmuję również zarządy domów, udzielam znacznych zaliczek i przeprowadzam pożyczki hipoteczne informacje i porady prawne na miejscu.

Łaskawe zgłoszenia skierować:
Kraków: „Konfekcja", Florjańska 28
Katowice: Skrzynka pocztowa 450
Bielsko: Moritz Feliz „Konfekcja"

Podłogi ksylolitowe

są zupełnie bez szpar, ciepłe, bezpieczne pod względem ognia, grzyba i wilgoci, nie wrażliwe na oliwę i zmiany temperatury, zupełnie wolne od pyłu, kurzu i robactwa, łatwe do czyszczenia, przyjemne do chodzenia i przebywania, jak również posadzki teracowe, schody z sztucznego kamienia, naśladuje zupełnie granit śląski i szwedzki, karst i t. p. wykonuje

M. GUTTER, Kraków, ul. Bernardyńska L. 10. - Telefon 5493.

Rok założenia 1910.

POLA NEGRI

byłaby do dziś dnia skromną chórzystką baletu warszawskiego, gdyby nie używała cudownego środka

Cosmopolis

pielęgnującego **świeżość** twarzy, rąk i ciała, oraz nadającego im niezrównaną elastyczność i pieszczotliwą, aksamitną gładkość.

Cosmopolis to nie jest krem. Cosmopolis to nie jest pasta do twarzy. Cosmopolis jest to zupełnie coś nowego i dotychczas niebywałego.

Główny skład na Polskę:

Roman Włodarski, Warszawa, Lubeckiego 5.

Do nabycia w aptekach, składach aptecznych i perfumerjach. Cena **zł. 2·50** za sztukę. W razie nie otrzymania należy zwrócić się do Głównego składu na Polskę. Zamiejscowym wysyła się po otrzymaniu z góry **zł. 2·75** lub **zł. 3·25** za zaliczeniem.

WYSTRZEGAĆ SIĘ NAŚLADOWNICTW!

Przedstawiciele na oddzielne miasta na własny rachunek pożądani.

Redaktor naczelny: Dr. W. Berkelhammer. — Red. odpow. Zygfryd Moses. — Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków, Orzeszkowej 7.